Johannes Daasvand

Bygg på berg

Om Kristi kors og Den Hellige Ånd

Oversatt til norsk
Gamle stier · gamlestier.no

Johannes Daasvand: *Bygg på berg* (Om Kristi kors og Den Hellige Ånd).
Tekstene er frie fordi forfatterne døde for mer enn 70 år siden. Oversettelsene er eget arbeid.
Bibelsitatene er fra Norsk Bibel 88/07.
Boka kan leses, skrives ut og deles fritt. Den nyeste utgaven finnes alltid på gamlestier.no.
Utgave 26. november 2026.

Innhold

I. Kristi kors i Skriftens lys – del 1 1
Korsets mørke bakgrunn 1
Utenom Kristus er det ingen forskjell, alle har syndet 1
Det er menneskehjertet det er galt med 2
Noen vitnesbyrd 2
Dypere inn 3
Vår synd er stor 3
Kristus gjorde seg selv til ett med vår synd 4
Hvordan Gud behandler synden 5
Skyldspørsmålet er gjort opp i Kristus 5
Korset er møteplassen mellom synderen og Gud 6
Slektens stilling til Gud 6
Guds forhold til den falne slekten 7
Kristi korsdød møter og tilfredsstiller både Guds og synderens trang og behov 7
Kristi korsdød forener kjærlighet og rettferdighet 8
Ved korset møtes synderen og Gud 8
Barnekår 9
Ikke alle mennesker er Guds barn 9
Det er Kristi kors som er grunnlaget for en synders barnerett hos Gud 10
I. Kristi kors i Skriftens lys – del 2 12
Barnet trenger adgang til Gud 12
Det er korset som gir oss rett og adgang inn i helligdommen 12
Det skal være et skille 13
Korset er skilletegnet 14
Det ugjenfødte menneskets forhold til korset 15
De troendes forhold til korset 16
Korset er grunnlaget for helliggjørelsen 16
Skriftens vitnesbyrd stemmer med de troendes erfaring 17

Korset er årsak til glede og lovsang 18
Hvorfor er nettopp korset årsak til sann glede? 19
Korset er årsak til alle Guds velsignelser 19
II. Den Hellige Ånd 22
Den Hellige Ånd tillegges personlige egenskaper 22
Den Hellige Ånd sidestilles med Faderen og Sønnen 23
Den Hellige Ånd har tatt bolig i alle troendes hjerter 23
Når tok Den Hellige Ånd bolig i den troende 24
Kjennetegn på Den Hellige Ånd i den troendes liv 25
Kjennetegn på et åndsfylt kristenliv 26
Hva som skiller Den Hellige Ånd fra andre ånder 29
Den Hellige Ånd er sannhetens Ånd 30
Den Hellige Ånd er Kristi Ånd 30
III. Åndens helliggjørelse 32
Forskjell på rettferdiggjørelse og helliggjørelse 32
Avveier i helliggjørelsen 34
Syndefrihetslæren 34
Slapphetslæren 36
Veien 37
Selve grunnlaget 38
Hva vi er i oss selv 39
Den Hellige Ånds mål for vår personlige helliggjørelse 39
Midler til helliggjørelse og fornyelse 40
Et lydhørt øre 40
Bli i Jesus 41
Lev i ordet 41
Vær ofte i Herrens nærhet 41
IV. Åndens gaver 43
Nådegavene 43
De tre gruppene 43
Forkynnergavene 43
Tjenestegavene 45
Tegngavene 47
Forskjell på Åndens frukt og Åndens gaver 48
Til selvprøving 48
Litt om den rette vurderingen 49
Guds hensikt og mål med nådegavene 50

Forutsetningen for å bruke gaven rett 51
Hvordan finner vi nådegaven vår? 52
Om Johannes Daasvand 54

I. Kristi kors i Skriftens lys – del 1

Korsets mørke bakgrunn

Når vi i ånden stiller oss ved korset på Golgata og ser det fryktelige som skjer der, trenger spørsmålet seg fram: Hvorfor måtte Guds Sønn dø på denne måten? Fantes det ingen annen vei til å frelse slekten?

Bibelen svarer nei. Etter hvert som vi trenger dypere inn i emnet, skal dette bli klarere for oss.

Vi skal nå la Bibelen selv fortelle oss om menneskets naturlige tilstand etter syndefallet, det som gjorde Herrens lidelse nødvendig. Vi vil se Bibelens egen tegning av korsets mørke bakgrunn.

Utenom Kristus er det ingen forskjell, alle har syndet

«Det er ikke én rettferdig, ikke en eneste. Det er ikke én som er forstandig, det er ikke én som søker Gud. Alle er veket av, alle sammen er blitt udugelige. Det er ikke noen som gjør det gode, ikke en eneste» (Rom 3,10–12).

«For det er ingen forskjell, alle har syndet …» (Rom 3,22–23).

«Herren skuer fra himmelen ned på menneskenes barn for å se om det er noen forstandig, noen som søker Gud. De er alle veket av, alle sammen er fordervet …» (Sal 14,2–3).

«Dersom vi sier at vi ikke har syndet, så gjør vi ham til en løgner» (1 Joh 1,10).

Det første stamtreet ble ormstukket, og giften trengte inn i alle grenene. Det er bildet Skriften gir oss av den falne slekten.

Men midt i slekten – denne slekten av falne syndere – ble korset reist, og til dette korset er enhver velkommen.

Har du mange synder,
Kristus deg forkynner,
skylden er betalt.

Det er menneskehjertet det er galt med

«Svikefullt er hjertet, mer enn noe annet, ubotelig sykt er det. Hvem kjenner det?» (Jer 17,9). «Herren så at menneskenes ondskap var stor på jorden, og at alle tanker og hensikter i hjertene deres var onde hele dagen lang» (1 Mos 6,5).

«For innenfra, fra menneskehjertet, er det de onde tankene kommer …» (Mark 7,21).

Synden er altså ikke en sykdom i de ytre delene av kroppen vår. Synden er en hjertefeil.

Synden i hjertet er som bunnfallet i en pytt. Rører du i det, blir hele vannet skittent. Den er som de illeluktende boblene som stiger opp fra bunnen av tjernet, der det råtnende bunnfallet har dannet giftige gasser.

Har du oppdaget at du er en hjertesynder, og at det var for din synd Kristus måtte lide?

Noen vitnesbyrd

Vi vil nå høre noen vitnesbyrd fra slike som har sett seg selv i Guds lys og erkjent denne sannheten om synden.

David sier i Salme 51: «For mine overtredelser kjenner jeg, og min synd står alltid for meg. Mot deg alene har jeg syndet, det som er ondt i dine øyne, har jeg gjort – for at du skal være rettferdig når du taler, være ren når du dømmer. Se, jeg er født i misgjerning …» (Sal 51,5–7).

Dette er en grundig syndserkjennelse. Mon ikke det er en av grunnene til hans mange gledessalmer? Grundig syndsbevissthet, en hel frelsesopplevelse og glede i Herren følges ad i hans erfaring.

Jesaja sier: «Ve meg! Jeg er fortapt, for jeg er en mann med urene lepper …» (Jes 6,5). På denne mørke bakgrunnen stiger korset fram i hans forkynnelse. Det er denne mannen med den sterke syndsbevissthetheten som kalles «den gamle paktens evangelist».

De klareste og reneste evangelietonene høres alltid fra hjerter som kjenner sin syndighet, og som i sin nød har funnet fred ved korset.

Den bortkomne sønnen sier: «Far, jeg har syndet mot himmelen og mot deg» (Luk 15,21). Han opplevde også en hel og full frelse da han ble kledd i den nye drakten og fikk plass ved festbordet i farens hus.

Har du sett korsets mørke bakgrunn?

«Er det så nødvendig?» spør du.

Ja. «Det er ikke de friske som trenger lege, men de som har ondt», sier Jesus (Luk 5,31). Erkjennelse av synd er den åpne døren der korsets nåde kommer inn i livet vårt.

Dypere inn

Golgata er sentrum i Skriften, og ordet om forsoningen er det sentrale i alt det korset ellers har å si oss. «Dra dine sko av føttene! For det stedet du står på, er hellig grunn», lød det i gammel tid til en av Guds hellige (2 Mos 3,5).

Det samme lyder til oss fra Golgata. La oss be om Den Hellige Ånds nådige hjelp, så ordet må bli levende for oss når vi prøver å trenge dypere inn i forsoningens hemmelighet.

Vår synd er stor

Vi stiller oss fremdeles i ånden ved foten av korset. Det som skjer der, er fryktelig. Den mest forferdelige kampen i verdenshistorien og i åndenes historie blir utkjempet her. Guds Sønn lider. Han utstår de bitreste kvaler.

I Salme 22 taler den lidende Messias fra korset: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?» (Sal 22,2).

«Sterke okser omringer meg, Basans okser omgir meg. De spiler opp sin munn imot meg som en rovgrisk, brølende løve. Jeg er utøst som vann, og alle mine ben skiller seg at … Min kraft er opptørket … og min tunge henger fast ved mine gommer. I dødens støv legger du meg. For hunder omringer meg, de ondes hop gjerder meg inne. De har gjennomboret mine hender og mine føtter» (Sal 22,13–17).

Ja – det er forferdelig, det som skjer på Golgata. Alle helvetes ånder er sluppet løs. De river og sliter i byttet sitt.

Hvorfor? Hvorfor? Han er hellig og ren – og likevel …? Han har all makt i himmelen og på jorden …?

Hvorfor henger han der på forbannelsens tre? Jo, fordi dine synder er der. Det er sangerens svar.

«… for mitt folks misgjernings skyld plagen traff ham» (Jes 53,8). Det er Skriftens svar.

Mine og dine synder er så store og roper så høyt mot himmelen at det måtte et så stort offer til for å sone dem.

Har du sett dine synder i lyset fra Golgata? Et overfladisk syn på synden fører med seg et overfladisk syn på forsoningen. Stans ved korset og se din synd en gang til.

Kristus gjorde seg selv til ett med vår synd

Han tok mine og dine synder så helt på seg at han så dem som sine egne. «For mine misgjerninger stiger over mitt hode», klager den lidende stedfortrederen i Sal 38,5.

«Kristus ble min synd, for at jeg skulle bli hans rettferdighet», sier Luther.

Skriften bruker ofte tre betegnelser på synden vår: «synd», «misgjerning» og «overtredelse». Nettopp disse ordene finner vi brukt om Kristi korsdød.

«Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss …» (2 Kor 5,21).

«Han ble såret for våre overtredelser, knust for våre misgjerninger» (Jes 53,5).

For vår skyld lot han seg «regne blant overtredere» (Jes 53,12) og ble slik «skyldig til døden» (Matt 26,66).

Her ser jeg da et lam å gå
som seg til døden skynder.
Et tålig lam som bærer på
all verdens sorg og synder.
Til offerstedet står hans hu,
han sier: Se, her står jeg nu
for Adams ætt å lide.
Man viser alle piner frem,
han sier: Gjerne, hvert et lem
er villig til å lide.

Hvordan Gud behandler synden

Kristus er slektens representant. Den rettferdige straffen som skulle ramme oss, rammet ham, fullt ut.

«For det som var umulig for loven, fordi den var maktesløs på grunn av kjødet, det gjorde Gud, da han sendte sin egen Sønn i syndig kjøds lignelse, for syndens skyld, og fordømte synden i kjødet» (Rom 8,3).

«Men det behaget Herren å knuse ham» (Jes 53,10).

Gud behandlet synden i Kristus. Nå skal vi få høre hva det kostet vår Frelser:

«Din vredes luer går over meg» (Sal 88,17).

«Din vrede ligger tungt på meg» (Sal 88,8).

«Min Gud! Min sjel er nedbøyd i meg … Alle dine brenninger og dine bølger går over meg» (Sal 42,7–8).

«Det er ikke noe friskt i min kropp for din vredes skyld» (Sal 38,4).

Det kostet å bli «gjort til synd for oss». Til slutt smakte han alle helvetes redsler: de forferdelige kvalene ved å være forlatt av Gud. Hør ropet hans idet han går inn i dette forferdelige mørket: «Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg?»

Dette er den behandlingen du og jeg skulle ha fått for syndene våre. Frivillig og i grenseløs kjærlighet gikk Herren Jesus inn under den. La oss stanse og takke ham.

Så sank du i vår jammer ned
så dypt som ingen vet.

Skyldspørsmålet er gjort opp i Kristus

Nå skal vi stanse ved det herlige som forsoningen førte med seg, altså følgen av at Kristus gikk i vårt sted, og at Gud behandlet ham som skyldneren.

Skylden vår er betalt: «… rop til henne … at hennes skyld er betalt …» (Jes 40,2).

Synden er tatt bort fra Guds åsyn, så den ikke lenger kan fordømme oss. Han «fullførte renselsen for våre synder» (Hebr 1,3). «Nå er han blitt åpenbart én gang ved tidenes ende for å ta bort synden ved sitt offer» (Hebr 9,26).

«Han utslettet skyldbrevet mot oss, som var skrevet med bud, det som gikk oss imot. Det tok han bort da han naglet det til korset» (Kol 2,14).

Gud er i Kristus forlikt med oss: «Det var Gud som i Kristus forlikte verden med seg selv, så han ikke tilregner dem deres overtredelser» (2 Kor 5,19).

O avgrunn, hvilken alle synder
har slukt og drept ved Jesu død.
Jeg ser mitt skyldebrev
til korset naglet blev.
Og i din grav i haven,
der er min synd begraven
til evig skjul og gjemme,
hvi vil jeg da meg gremme.

Skyldspørsmålet er altså gjort opp i Kristus. Synden er sonet. Dermed er veien inn i Guds helligdom åpnet – for deg.

Har du forlikt deg med Gud? Det er det store spørsmålet. For forliket må være gjensidig. «Så er vi da sendebud i Kristi sted, som om Gud selv formaner ved oss. Vi ber i Kristi sted: La dere forlike med Gud!» (2 Kor 5,20).

Korset er møteplassen mellom synderen og Gud

Mange mener at Kristus ga sitt liv for slektens skyld, og bare derfor.

Skriften viser oss at soningslidelsen hans var nødvendig både for Guds skyld og for synderens skyld. For å forstå denne sannheten bedre skal vi først se litt på hvordan syndefallet endret forholdet mellom slekten og Gud.

Slektens stilling til Gud

Ved syndefallet var samfunnet tapt. «Barn har jeg oppfostret og opphøyet, men de har satt seg opp mot meg» (Jes 1,2). «Ve dem, at de flyktet bort fra meg! Ødeleggelse over dem, fordi de er falt fra meg!» (Hos 7,13).

Engelen med det blinkende sverdet er beviset på at samfunnet er brutt. Syndefallet stengte veien til det tapte paradis.

Ved synden er sinnet blitt fiendtlig mot Gud. «Kjødets attrå er jo fiendskap mot Gud» (Rom 8,7). Kjærligheten og lengselen ble vendt

bort fra Gud og mot verden, og «vennskap med verden er fiendskap mot Gud» (Jak 4,4).

Til de troende i Kolossæ skriver apostelen: «Også dere, som før var fremmede og fiender av sinnelag …» (Kol 1,21).

Dette er Skriftens vitnesbyrd om slektens forhold til Herren: skilt fra Gud og Guds vennskap ved synden, og i hjertet fiendtlig og full av hat mot ham som var dens velgjører.

Guds forhold til den falne slekten

Han elsker den bortkomne sønnen. Det er det første vi legger merke til. «Hvordan skal jeg kunne oppgi deg …? Mitt hjerte vender seg i meg, all min medynk våkner» (Hos 11,8).

Et vidunderlig bilde av Gud. Ser du ham? For syndens skyld må han vende seg fra dem, men det er som om hjertet hans vil rives i stykker: «Mitt hjerte vender seg i meg, all min medynk våkner.»

Hans hellige kjærlighet var krenket. Synden måtte få sin straff og dom. «Den som synder, skal dø» (Esek 18,4). «Syndens lønn er døden» (Rom 6,23).

For slike dødsdømte forbrytere var himmelen naturligvis stengt. Derfor lyder det så tungt: «Ikke noe urent skal komme inn» (Åp 21,27). Et stengt paradis, en stengt himmel …

Guds elskende hjerte og hans hellige vesen måtte tilfredsstilles. Synderens skyld og dom måtte fjernes. Men hvordan? Det er det neste vi skal se.

Kristi korsdød møter og tilfredsstiller både Guds og synderens trang og behov

Guds elskende hjerte har fått utløp i Kristi korsdød: «Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere» (Rom 5,8).

«I dette er kjærligheten, ikke at vi har elsket Gud, men at han har elsket oss og sendt sin Sønn til soning for våre synder» (1 Joh 4,10).

Ja – «så har Gud elsket verden …» (Joh 3,16).

Også Guds rettferdighet og hellighet er åpenbart og tilfredsstilt i Kristus Jesus.

Skriften viser ofte hvor vanskelig det er å forene barmhjertighet og rettferdighet. Da David ville skåne Absalom, seiret barmhjertig-

heten på rettferdighetens bekostning. Og da kong Dareios lot sin venn Daniel kaste i løvehulen, seiret rettferdigheten på kjærlighetens bekostning.

Kristi korsdød forener kjærlighet og rettferdighet

På Golgata ser vi kjærlighet og rettferdighet forent. Kristi korsdød var frivillig, for hans guddommelige kjærlighet drev ham til det. Og ved sin lidelse og død sonet han vår synd, så Gud for hans skyld kan «være rettferdig og rettferdiggjøre den som har troen på Jesus» (Rom 3,26). Kristus gjenopprettet alt som var ødelagt ved synden.

«... Kristus elsket oss og ga seg selv for oss som en gave og et offer, en vellukt for Gud» (Ef 5,2).

«Herren lot den skyld som lå på oss alle, ramme ham» (Jes 53,6).

«Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud» (2 Kor 5,21).

«Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse ved at han ble en forbannelse for oss» (Gal 3,13).

Det samme sverdet som nevnes i 1 Mos 3,24, møter vi igjen i Sak 13,7. Det er sverdet til Guds rettferdige vrede. På det første stedet stenger det veien til det tapte paradis. På det andre stedet rammer det hjertet til hyrden, Jesus Kristus.

Ved korset møtes synderen og Gud

Ved forsoningsdøden er Guds hjerte fullkomment tilfreds. På det grunnlaget vi har sett ovenfor, kan han ta imot synderen, tilgi synden hans og gi ham det tapte paradis, ja, enda mer.

Derfor står det så betegnende i 2 Mos 25,22, etter at nådestolen er omtalt: «Og jeg vil komme sammen med deg der.»

På den andre siden er også alle innvendingene våre gjort til intet ved korset.

Tror du at din synd er for stor? Fra Kristi blodbestenkte kors lyder det: «Der synden ble stor, ble nåden enda større!» (Rom 5,20).

Her er ingen vrede,
nåden den er rede
som utsletter alt.

Tviler du på at Gud elsker deg? Fra korset lyder det: «Men Gud viser sin kjærlighet til oss ved at Kristus døde for oss mens vi ennå var syndere» (Rom 5,8).

Stans da ved korset, trette sjel. Møt Gud ved nådestolen.

Den som ikke vil møte ham der, må møte ham ved domstolen. Da vil unnskyldningene hans bli fortært av ilden fra Guds vrede, som spruter mot ham fra tronen, og han vil få smake Guds og «Lammets vrede» (Åp 6,16). «For vår Gud er en fortærende ild» (Hebr 12,29).

Barnekår

Vi har tidligere sett at alle mennesker ble åndelig fordervet ved syndefallet, at det er hjertet det er galt med, og at slekten ikke bare mistet samfunnet med Gud, men ble fiendtlig innstilt mot sin velgjører.

Videre så vi at Kristi korsdød tilfredsstiller både Guds og synderens trang og behov. Korset er altså møtestedet mellom synderen og Gud.

Nå skal vi se at en synder kan bli født på ny og få barnekår her i tiden.

«Se, hvor stor kjærlighet Faderen har vist oss, at vi skal kalles Guds barn, og det er vi … Mine kjære, nå er vi Guds barn» (1 Joh 3,1–2).

«For så mange som drives av Guds Ånd, de er Guds barn. Dere fikk jo ikke trelldommens ånd, så dere igjen skulle frykte. Men dere fikk barnekårets Ånd som gjør at vi roper: Abba, Far! Ånden selv vitner sammen med vår ånd at vi er Guds barn» (Rom 8,14–16).

Å hvilken ære
for tanken altfor stor,
hans barn å være
som i det høye bor.

Luther sier i sin forklaring til Rom 8,16: «Vi må rive opp med rot den sjeledrepende læren at en ikke kan bli viss på sin frelse her i tiden.»

Leser, har du opplevd denne vidunderlige vissheten om å ha barnerett hos Gud? Gi deg selv ingen ro før denne opplevelsen er din.

Ikke alle mennesker er Guds barn

Av og til møter vi dette vide synet at Gud er alles far, og at alle er hans barn, selv om ikke alle er like snille.

Noen ganger kommer det fra kirkelig hold. Det finnes prester som taler som om alle i forsamlingen var Guds barn. Den slags forkynnelse er sjelefordervende og helt igjennom falsk.

Andre ganger møter vi denne påstanden fra sekterisk hold, hos dem som forkynner «Kjærlighetens Gud – alles far», og hos andre.

Skriften lærer at ikke engang alle religiøse mennesker er Guds barn, langt mindre de som lever i åpenbar synd.

I Joh 8 ser vi Jesus i samtale med en del religiøse folk. De påstår at Gud er deres far. «Vi har én far, Gud», sier de i vers 41. I vers 44 sier Jesus disse fryktelige ordene til de samme menneskene: «Dere har djevelen til far.»

Men hvem er det da som er Guds barn? Vi har sett at det går an å oppleve barnekår, og mange har fått visshet om det. Vi har også sett at ikke alle er Guds barn. Nå skal vi se hva som er grunnlaget for barnekåret.

Det er Kristi kors som er grunnlaget for en synders barnerett hos Gud

De som i sin nød har tatt sin tilflukt til Kristus, den korsfestede, de er Guds barn – ingen andre.

Leser du Johannesbrevene oppmerksomt noen ganger, vil du se at Johannes framstiller de troende som en familie: en stor, hellig familie med «fedre» (1 Joh 2,13), «unge» (2,14) og «barn» (2,1).

Hvordan er de blitt Guds barn? Hvor er grunnlaget for barneretten deres? Jo, «Jesu, hans Sønns blod renser oss fra all synd» (1,7). De har «en talsmann hos Faderen», og «han er en soning for våre synder» (2,1–2).

I Efeserbrevet ser vi Guds frelste menighet satt inn i selve himmelen (Ef 2,6). De er kommet i den innerste forbindelse med Gud. De er hans «husfolk» (2,19). Hva har ført dem inn i denne stillingen? Er det tårene og bønnene deres? Eller omvendelsen og de gode gjerningene deres?

Nei, ingenting av dette. I beste fall er tårene, bønnene og omvendelsesforsøkene våre den åpne døren der Guds nåde kommer inn i livet vårt. Men grunnlag for frelse og barnerett kan disse tingene aldri bli.

I Ef 2,13 hører vi hva som har ført dem inn i denne herlige, vidunderlige stillingen: «Men nå, i Kristus Jesus, er dere som før var langt borte, kommet nær til ved Kristi blod.»

«Ved Kristi blod» var de altså kommet nær til Gud.

Du som tror om deg selv at du er et Guds barn: Undersøk hva som er grunnlaget.

Er din anger, bønn og bedring
og din tro og kjærlighet
grunn for sjelens håp om redning,
å, se det er dødens fred.

Men er Kristi kors, hans lidelse og død, det grunnlaget du i dag bygger barneretten din på, da er du trygg. Det holder i liv og død.

«Men da tidens fylde kom, utsendte Gud sin Sønn, født av en kvinne, født under loven, for at han skulle kjøpe dem fri som var under loven, så vi skulle få barnekår» (Gal 4,4–5).

Bare ved at vi ble kjøpt fri fra lovens forbannelse, kunne vi «få barnekår». Det gjorde Jesus på korset. Derfor står disse sterke ordene: «Kristus kjøpte oss fri fra lovens forbannelse ved at han ble en forbannelse for oss. For det står skrevet: Forbannet er hver den som henger på et tre» (Gal 3,13).

Den grunn hvorpå jeg bygger
er Kristus og hans død.
I Jesu pines skygger
er sjelens hvile søt.
Der har jeg funnet livet,
selv er jeg intet verd,
hva Jesus meg har givet,
gjør meg for Gud så kjær.

I. Kristi kors i Skriftens lys – del 2

Barnet trenger adgang til Gud

Korset er ikke bare grunnlaget for den troendes barnerett. Det er også grunnlaget for den troendes adgang til Gud underveis.

Vi trenger å få gå til Herren, også etter at vi er blitt hans barn. Det går ikke lang tid før den unge troende merker at han er avhengig av Guds nåde og kraft hvis han skal nå himmelen.

Satan er etter oss: «Deres motstander, djevelen, går omkring som en brølende løve og søker noen han kan oppsluke» (1 Pet 5,8).

Den onde naturen står i veien: «For jeg vet at i meg, det er i mitt kjød, bor ikke noe godt» (Rom 7,18). «For kjødet begjærer imot Ånden» (Gal 5,17).

Og verdensånden er mot oss: «Verden har hatet dem» (Joh 17,14). «I verden har dere trengsel» (Joh 16,33).

Derfor trenger vi stadig å få gå inn til Herren med sorgene og syndene våre, med fristelsene og prøvene våre.

Men selv om vi er blitt troende, kan vi ikke gå inn for Guds åsyn i helligdommen i vårt eget navn.

Det er korset som gir oss rett og adgang inn i helligdommen

Ved korsets blod er vi kommet nær til Gud: «Men nå, i Kristus Jesus, er dere som før var langt borte, kommet nær til ved Kristi blod» (Ef 2,13).

Ved det samme blodet kan vi daglig gå inn for Guds åsyn: «Brødre, vi har altså i Jesu blod frimodighet til å gå inn i helligdommen» (Hebr 10,19).

Vår ypperstepreſt, Herren Jesus, ga seg selv som et offer, så han daglig kunne være vår talsmann i helligdommen. At han står der for tronen, er vårt adgangsbevis som troende.

Etter at Den Hellige Ånd har omtalt vår Herres ypperstepreſtelige gjerning for oss, sier han: «La oss derfor med frimodighet tre fram for nådens trone, for at vi kan få miskunn, og finne nåde til hjelp i rette tid» (Hebr 4,16).

Kom da, troende sjel, til nådens trone. Kom med alt som tynger og plager deg, enten det kommer fra din onde natur, fra Satans angrep eller fra verdensånden. Kom med nederlagene og tvilen din.

Ved det velsignede blodet til ham som døde på korset for deg, har du adgang helt inn til Guds trone.

«… Jesus Kristus. Ved ham har vi også ved troen fått adgang til denne nåden som vi står i» (Rom 5,1–2).

Bruk derfor denne frie adgangen til helligdommen, og du blir en lykkelig og seirende kristen.

Og går det smått, ja stundom rent på tvers,
jeg nynner bare på mitt kjære vers,
for har jeg daglig synd, ja lønnlig brøst,
så gjelder blodet enn, det er min trøst.

Det skal være et skille

Det har alltid vært Guds mening at det skulle være et skille mellom hans folk og de andre.

«Gud skilte lyset fra mørket» (1 Mos 1,4). Det samme prinsippet gjelder også i åndens rike. Israel var Guds gamle paktsfolk. Til folkets stamfar lød det: «Dra bort fra ditt land og fra din slekt og fra din fars hus …» (1 Mos 12,1). Senere ble det sagt til etterkommerne hans: «Gå ut fra Egypt.»

Dette folket skulle være et folk for seg og ikke blande seg med de andre. «Du skal ikke gjøre pakt med dem … Du skal ikke bli svoger til noen av dem» (5 Mos 7,2–3).

Israel overskred Herrens grenseskjell. De brøt ned skillet. Da gikk det nedover. Umoral og blandingsreligion fikk overhånd. Det lyder så vemodig fra Herrens munn: «Efra'im blander seg med folkene» (Hos 7,8).

I Det nye testamente ser vi dette prinsippet enda klarere. Det skal være et skille mellom Guds folk og verden. Her gjelder det mer den indre, åndelige siden. I Joh 17 taler Jesus mye om de troendes stilling i verden. Han sier at de er «i verden», men «ikke av verden» (Joh 17,11.16).

Det som til alle tider skulle kjennetegne Herrens folk i forholdet til verden, er hellighet. Og hellig betyr ikke syndfri eller fullkommen, men at en er «skilt ut fra» verden og «innviet» til Gud.

Dette blir sagt til de troende i Korint, «sammen med alle som på hvert sted påkaller vår Herre Jesu Kristi navn» (1 Kor 1,2): «Dra ikke i fremmed åk med vantro! For hva delaktighet har rettferd med lovløshet? Eller hva samfunn har lys med mørke? … Gå derfor ut fra dem og skill dere fra dem, sier Herren» (2 Kor 6,14–17).

Den troende som skal øve innflytelse på de uomvendte, må i sin ånd være en «utskilt» og helliggjort mann. Vær viss på det.

Korset er skilletegnet

Det er korset som til alle tider har vært skilletegnet, både i den gamle og i den nye pakt. Du undrer deg: Kan det være tale om korset i den gamle pakt? Ja, du finner korset allerede på de første bladene i Bibelen.

Hva var det som skilte Kain og Abel? «Ved tro bar Abel fram for Gud et bedre offer enn Kain», står det skrevet (Hebr 11,4).

Hva slags offer var det? Det var et lyteløst lam som ble ofret med liv og blod. Abels blodige offer – et forbilde på Kristus – var det som skilte dem.

Hva var det som senere skilte Guds folk fra hedningene i Egypt? Det var «lammets blod», som også her tydelig peker fram mot korsets blod. «Blodet på de husene hvor dere er, skal være til et tegn for dere. Når jeg ser blodet, vil jeg gå dere forbi» (2 Mos 12,13).

I den nye pakt møter vi denne sannheten, dette guddommelige prinsippet, enda klarere. «Men det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors! For ved det er verden blitt korsfestet for meg og jeg for verden» (Gal 6,14). Mellom apostelen og verden sto Kristi kors.

Slik er det også for alle sanne troende: i forholdet til verden er Kristi kors skilletegnet.

På Golgata ser vi denne sannheten illustrert i forholdet de to røverne hadde til Kristus. Den ene er vantro og representerer de uomvendte. Den andre er troende og representerer Guds folk. De hang på hver sin side av korset. Også for dem var det «Kristus, den korsfestede», som var skilletegnet. Senere skal vi se hvordan dette forholdet til korset kommer til syne.

På hvilken side av korset står du, min leser? Det er av aller største betydning for deg å ta den rette plassen her.

Korset vil nemlig bli det farligste vitnet mot de vantro og ugjenfødte på dommens dag. Men for de troende vil det da, som ellers, være et vern.

Å, la aldri noensinne
korsets tre meg gå av minne,
som meg frelsens fyrste bar.
Men la kors og død og smerte
tale, rope i mitt hjerte
hva min frelse kostet har.

Vi har sett at Guds regel er at det skal være et skille mellom hans folk og verden, og at korset er skilletegnet. Videre skal vi se at det er forholdet vårt til Kristus, den korsfestede, som åpenbarer hvordan hjertet vårt står til Herren. Dette gjelder naturligvis de menneskene som kjenner evangeliet.

Det ugjenfødte menneskets forhold til korset

For det uomvendte mennesket er ordet om korset i virkeligheten en forargelse og en snublestein. Om Frelseren selv, mens han var i fornedrelsen, står det: «Vi så ham, men han hadde ikke et utseende så vi kunne ha vår lyst i ham. Foraktet var han og forlatt av mennesker …» (Jes 53,2–3).

Dette kjente han selv levende på. Han sier om det: «Men jeg er en orm og ikke et menneske, jeg er spottet av mennesker og foraktet av folk. Alle som ser meg, spotter meg, vrenger munnen og rister på hodet» (Sal 22,7–8).

Slik var det altså mens Jesus vandret blant menneskene. Og han var jo evangeliet i egen person. Hvordan var det så senere, da ordet om korset ble forkynt av apostlene og misjonærene?

La oss høre hva den største av alle misjonærer, apostelen Paulus, har å si om dette: «For ordet om korset er vel en dårskap for dem som går fortapt … men vi forkynner Kristus korsfestet, for jøder et anstøt og for hedninger en dårskap» (1 Kor 1,18.23).

Slik er det også i dag. De samme menneskene som tåler å høre fromme talemåter, forarges over ordet om korset. Både den frie innbydelsen til alle og læren om den stedfortredende soningslidelsen forarger dem.

Hvorfor? Mon ikke grunnen er at de ikke har sett sin synd i Guds lys? Får en se sin synd, må en enten se hen til korset eller fortvile.

De troendes forhold til korset

«Ordet om korset» er vår eneste redning. Uten korset ville alt være tomt og verdiløst for oss. Apostelen sier: «Men det skal være langt fra meg å rose meg, uten av vår Herre Jesu Kristi kors!» (Gal 6,14). Det er også vårt vitnesbyrd: «… for oss som blir frelst, er det en Guds kraft» (1 Kor 1,18).

Derfor er det grunntonen i all sann evangelieforkynnelse. «Dere som har fått Jesus Kristus malt for øynene som korsfestet!» sier apostelen til de troende i Galatia (Gal 3,1). «For jeg ville ikke vite av noe blant dere, uten Jesus Kristus, og ham korsfestet», sier den samme apostelen til de troende i Korint (1 Kor 2,2).

Hvorfor er det så lite skille mellom troende og vantro i dag? Jeg mener først og fremst det indre skillet i ånden. Mon ikke det er fordi ordet om korset er bleknet både i forkynnelsen og i erkjennelsen hos mange?

Korset er grunnlaget for helliggjørelsen

Vi har tidligere sett at korset er grunnlaget for en kristens barnerett og adgang til Gud. Korset er også drivkraften i helliggjørelsen vår. La oss høre noen ord fra Skriften som stadfester dette. Med helliggjørelse mener vi her seier over selvet, Satan og verden.

Hvordan overvinner en kristen selvet? Hør vitnesbyrdet til de hellige i gammel tid: «Jeg er korsfestet med Kristus. Jeg lever ikke lenger selv, men Kristus lever i meg. Det liv jeg nå lever i kjødet, det lever jeg i troen på Guds Sønn, han som elsket meg og ga seg selv for meg» (Gal 2,19–20).

«… vårt gamle menneske ble korsfestet med ham …» (Rom 6,6).

Dette er selvets rette plass: korsfestet – under dommen – satt til side. Som korsfestet har det ingen rett til å leve. Bare ved å regne vårt gamle menneske som «korsfestet med Kristus» og i troen holde det der, får vi kraft til å beseire det.

«Slik skal også dere regne dere som døde for synden, men levende for Gud i Kristus Jesus. La derfor ikke synden herske …» (Rom 6,11–12).

Hvordan overvinner en kristen Satan? «De har seiret over ham i kraft av Lammets blod», er Skriftens svar (Åp 12,11).

Hvordan overvinner han verden og verdensånden? «Dette er den seier som har seiret over verden: vår tro», svarer apostelen Johannes (1 Joh 5,4). Troen på hvem? Jo, på den korsfestede.

«Så la oss derfor, da vi har en så stor sky av vitner omkring oss, legge av alt som tynger, og synden som henger så fast ved oss, og løpe med tålmodighet i den kampen vi har foran oss, med blikket festet på Jesus, han som er troens opphavsmann … For å oppnå den gleden som ventet ham, led han tålmodig korset …» (Hebr 12,1–2).

Blikket festet på Jesus, som «led tålmodig korset» – det er hemmeligheten bak seieren.

«Men vi som med utildekket ansikt ser Herrens herlighet … vi blir alle forvandlet …» (2 Kor 3,18).

Skriftens vitnesbyrd stemmer med de troendes erfaring

Tenk over livet ditt fra den tiden du kom til bevisst liv i Gud. Er det ikke slik at de beste tidene i kristenlivet ditt har vært når Jesus, den korsfestede, var stor for hjertet ditt?

Er det ikke dette sangeren tenker på i det kjente bønneverset:

Å skulle engang blive kald
min kjærlighet til deg, –
da minn meg om Getsemane
og om din sved for meg.

Jo, jeg vet det er slik. Du kjenner deg igjen her, kristen. Det var også apostelens erfaring. Det som bar og drev hans selvoppofrende liv, var nettopp Kristi kors.

«For Kristi kjærlighet tvinger oss, idet dette er avgjort: Én er død for alle, og derved har de alle dødd. Og han døde for alle, for at de som lever, ikke lenger skal leve for seg selv, men for ham som døde og ble reist opp for dem» (2 Kor 5,14–15).

Still deg ved korset, kristen! Hør ordene hans: «Alt dette har jeg gjort for deg. Hva har du gjort for meg?»

Mon ikke det skal gå deg og meg som det gikk grev Zinzendorf? Dette synet fikk ham til å overgi seg til Kristus på ny.

Og dette synet driver oss ikke bare til å gi oss helt til ham, men gjør oss også til glade, lykkelige kristne som overgir seg frivillig til Herren.

Korset er årsak til glede og lovsang

De velsignelsene en synder tar imot, har sitt utspring på Golgata: syndenes forlatelse, fred, rettferdighet, adgang til Gud og håp. Slik er det også med glede og lovsang. Guds ord oppmuntrer de troende til å være glade og lykkelige.

«Lovsyng Herren, dere hans fromme!» (Sal 30,5).

«Gled dere i Herren! Dere rettferdige, fryd dere! Og juble, alle oppriktige av hjertet!» (Sal 32,11).

«Rop med fryd for Herren, dere rettferdige! Lovsang sømmer seg for de oppriktige» (Sal 33,1).

Dette er noen av de mange oppmuntringene i Guds ord til å glede seg i Herren.

Vi skal også høre noen vitnesbyrd: «Du har vendt min klage til dans for meg. Du løste av meg mine sørgeklær og har ombundet meg med glede» (Sal 30,12).

«Du har gitt meg glede i mitt hjerte, større enn den de andre har når de har overflod av korn og most» (Sal 4,8).

«De så opp til ham og strålte av glede» (Sal 34,6).

Vi ser også av Skriften at en sann kristen har grunn til alltid å være glad: «Gled dere i Herren alltid! Igjen vil jeg si: Gled dere!» (Fil 4,4). «… men alltid glade» (2 Kor 6,10). «Vær alltid glade!» (1 Tess 5,16).

Jo, i sannhet, Herren vil at hans folk skal være et syngende folk. I virkeligheten er det også bare de sanne troende som har grunn til å være glade, og som kan være det.

Hvorfor er nettopp korset årsak til sann glede?

I 2 Mos 12 er det tale om frelse og utfrielse fra trelldommen i Egypt. Hovedemnet er lammet og lammets blod. I vers 13 leser vi: «Blodet på de husene hvor dere er, skal være til et tegn for dere. Når jeg ser blodet, vil jeg gå dere forbi.»

«Utfrielse ved lammets blod» – det kan vi sette som overskrift over dette kapitlet. Det er frelseskapitlet.

Vender vi oss så til kapittel 15, ser vi at det begynner med lovsang. «Da sang Moses og Israels barn …», står det. Det er lovsangskapitlet.

De to kapitlene må høre sammen også i vår erfaring: først frelst ved Jesu blod, så lovsynge hans navn. Er dette din erfaring, leser?

I Joh 20,19–20 har vi et herlig bilde på at det nettopp er korset som skaper glede. I vers 19 møter vi noen av Jesu venner, fulle av frykt og sorg. I vers 20 ser vi dem strålende glade. Hva har skjedd? Jo, de hadde sett Herren med de naglemerkede hendene: «… viste han dem sine hender og sin side. Da ble disiplene glade …»

I framtidsboken, Johannes' åpenbaring, møter vi det samme synet: Lammet er innholdet i lovsangen til de frelste i himmelen. «De så opp til ham og strålte av glede.»

Hva er det som hindrer freden og gleden i hjertet? Er det ikke nettopp synden?

Og hva annet enn Kristi kors kan fjerne denne fryktelige hindringen? Ingenting annet i himmelen eller på jorden. Bare korset kan fjerne ufreden, utslette synden og åpne himmelen.

Han «gjorde fred ved blodet på hans kors» (Kol 1,20). «Han utslettet skyldbrevet … da han naglet det til korset» (Kol 2,14). «… vi har altså i Jesu blod frimodighet til å gå inn i helligdommen» (Hebr 10,19).

Kristi kors har skapt fred, utslettet synden vår og åpnet himmelen. Skal vi da ikke glede oss over det? Jo, med fred i hjertet, synden tilgitt og en åpen himmel over seg har den troende i sannhet grunn til å glede seg.

Korset er årsak til alle Guds velsignelser

Fra et menneske blir født til det drar sitt siste åndedrag, lever det under korsets velsignelser, selv om det ikke er en kristen og ikke vil erkjenne det. Fra en synder blir frelst til han står for tronen, lever han av de gavene som kommer fra korset.

Korset er formidlingsstedet – transformatoren – for alle Guds velsignelser til oss, både timelige og åndelige.

Gud vil at hans folk skal være et velsignet folk. Til Abraham, de troendes far, sa Herren: «Jeg vil velsigne deg» (1 Mos 12,2). Om Naftali står det: «... mettet med nåde og fylt med Herrens velsignelse» (5 Mos 33,23). «Må din velsignelse være over ditt folk!» (Sal 3,9).

Apostelen Paulus visste at når han kom til Rom, skulle han «komme med en fylde av Kristi velsignelse» (Rom 15,29). De troende er velsignet «med all åndelig velsignelse i himmelen i Kristus» (Ef 1,3).

Disse skriftordene er nok til å vise at det er Guds ønske og vilje at hans folk skal være velsignet. Målet er ikke at vi selv skal fryde oss over velsignelsene, men at vi som Abraham skal være velsignet og «bli en velsignelse» (1 Mos 12,2) for andre. Også her er altså Guds ære målet.

En forkynner forteller om et sykebesøk. Det var en ung troende kvinne som lå for døden. «Korset alene», hvisket hun. Det var alt hun sa mens han var hos henne, men det gjentok hun ofte. Freden lå som et slør over det hvite ansiktet hennes, og det var seier i stemmen hennes da hun nærmest sang ordene ut: «Korset alene.»

Hvis en hadde sittet ved sengen hennes og spurt: «Hvordan skal jeg bli rettferdig for Gud?», ville svaret ha lydt som en tone fra himmelen: «Korset alene!» «Ham som ikke visste av synd, har Gud gjort til synd for oss, for at vi i ham skal bli rettferdige for Gud» (2 Kor 5,21).

Hvis et tungsindig og trett Guds barn hadde sittet hos henne og spurt: «Hvordan skal hjertet mitt bli rent? Hvordan skal jeg bli en helliggjort kristen?», ville det ha lydt dempet og gripende: «Korset alene.» Det er Kristus, «han som for oss er blitt ... helliggjørelse» (1 Kor 1,30). «Jesu, hans Sønns blod renser oss fra all synd» (1 Joh 1,7).

Eller hvis en stakkars trell hadde sittet der og spurt: «Hvordan får jeg seier? Hvordan skal jeg bli løst fra lenkene mine? Hvordan får jeg kraft?», ville det igjen ha lydt med den samme stemmen, som en tone fra evighetens verden: «Korset alene.»

«For ordet om korset er ... for oss som blir frelst ... en Guds kraft» (1 Kor 1,18). «I ham har vi forløsningen ved hans blod, syndenes forlatelse» (Ef 1,7). «De har seiret over ham [djevelen] i kraft av Lammets blod» (Åp 12,11).

Korset alene. Det er ikke noe annet som holder. Hvorfor da preke noe annet? Hvorfor da se på noe annet? Det brister alt sammen, om ikke før, så i dødsstunden. Og det som ikke holder i døden, holder heller ikke i livet.

Men korset holder – korset alene. «Det fikk jeg et rikt vitnesbyrd om den dagen», sier forkynneren.

Så la dette herlige være grunntonen i alt, til fred, frelse og seier: Korset – korset alene.

II. Den Hellige Ånd

Vi lever i Åndens tid. Det som blant annet kjennetegner tiden fra pinse og fram til Jesu Kristi gjenkomst, er at Den Hellige Ånd er virksom blant oss.

Men det er ikke bare Åndens tid vi lever i. Det er også åndenes tid. Falske, forføreriske ånder er også virksomme i den siste tiden.

Derfor gjelder det å skille Guds Ånd fra de falske og forføreriske. «Prøv åndene», sier Guds ord (1 Joh 4,1). Det vil vi forsøke å hjelpe hverandre med ved å trekke fram noe av det Skriften lærer om Den Hellige Ånd og hans gjerning.

Den Hellige Ånd tillegges personlige egenskaper

Han skal veilede. «Ennå har jeg mye å si dere, men dere kan ikke bære det nå. Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til hele sannheten» (Joh 16,12–13).

Han overbeviser. «Og når han kommer, skal han overbevise verden om synd …» (Joh 16,8).

Han skal lære og minne. «Men talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen skal sende i mitt navn, han skal lære dere alle ting, og minne dere om alt det som jeg har sagt dere» (Joh 14,26).

Han vitner. «Når talsmannen kommer, han som jeg skal sende dere fra Faderen, sannhetens Ånd som utgår fra Faderen, da skal han vitne om meg» (Joh 15,26).

Av disse ordene ser vi at Den Hellige Ånd ikke er en svevende, ubestemt kraft, men en person som tillegges personlige egenskaper. Han veileder, overbeviser, lærer, minner og vitner.

Den Hellige Ånd sidestilles med Faderen og Sønnen

Når dåpsbefalingen blir gitt, ser vi at dåpen skal skje i den treenige Guds navn: «Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn» (Matt 28,19).

Slik er det også når den apostoliske velsignelsen lyses. Da heter det: «Herren Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den Hellige Ånds samfunn være med dere alle!» (2 Kor 13,13).

I Apostlenes gjerninger 5,3–4 blir Den Hellige Ånd uttrykkelig kalt Gud: «Ananias, hvorfor har Satan fylt ditt hjerte, så du skulle lyve for Den Hellige Ånd … Det er ikke for mennesker du har løyet, men for Gud!»

Sannheten om den treenige Gud møter vi helt fra Bibelens første blad. Der er «Ordet», Kristus, den som skaper, og der «svevet Guds Ånd over vannene» (1 Mos 1,2). Denne sannheten er så fullt vevd inn i Bibelens andre sannheter at den som vil ha den bort, river Bibelen i stykker.

O Helligånd, du skatt så skjønn,
som gjør oss evig rike.
Du som med Fader og med Sønn
i guddomsmakt er like,
og går så fra dem begge ut,
fra evighet en mektig Gud
som alle kristne prise.

Den Hellige Ånd har tatt bolig i alle troendes hjerter

Det er av aller største betydning at vi har denne sannheten klar for oss. Når det står levende for en troende at Den Hellige Ånd bor i ham, blir han verken uvirksom i kampen mot synden eller i lovprisningen av Herren. Han blir heller ikke passiv i arbeidet for at syndere skal bli frelst.

Jesus sa dette på forhånd, før han for opp til himmelen og altså før Ånden egentlig kom hit ned: «Og jeg vil be Faderen, og han skal gi

dere en annen talsmann, for at han skal være hos dere for evig … Dere kjenner ham, for han blir hos dere og skal være i dere» (Joh 14,16–17).

Etter pinse heter det i brevene til de troende: «Og fordi dere er sønner, har Gud sendt sin Sønns Ånd inn i våre hjerter» (Gal 4,6). «Deres legeme er et tempel for Den Hellige Ånd som bor i dere» (1 Kor 6,19). «Vet dere ikke at dere er Guds tempel, og at Guds Ånd bor i dere?» (1 Kor 3,16).

Når tok Den Hellige Ånd bolig i den troende

Bibelen svarer tydelig på det. Den dagen vi tok imot Kristus som vår personlige frelser, flyttet Den Hellige Ånd inn i hjertet vårt. Før var han nok der «på besøk», men fra den dagen ble han «fast boende». «I ham har også dere, da dere fikk høre sannhetens ord, evangeliet om deres frelse, ja, i ham har også dere, da dere kom til troen, fått til innsegl Den Hellige Ånd, som var lovt» (Ef 1,13–14).

«Var det ved lovgjerninger dere fikk Ånden, eller var det ved å høre troen forkynt?» (Gal 3,2). Apostelen Peter forteller om vekkelsen i Kornelius' hus og om hvordan Ånden ble gitt ved at ordet ble forkynt:

«Men da jeg begynte å tale, falt Den Hellige Ånd på dem, likesom på oss i begynnelsen. Jeg mintes da Herrens ord, at han sa: Johannes døpte med vann, men dere skal døpes med Den Hellige Ånd. Ga altså Gud dem den samme gaven som han ga oss, da de var kommet til troen på Herren Jesus Kristus …» (Apg 11,15–17).

Når Den Hellige Ånd tok bolig i hjertene til de nyomvendte i Kornelius' hus, kalles det her å «døpes med Den Hellige Ånd».

Denne sannheten gjelder alle troende. Det første Korinterbrevet er skrevet til «alle som på hvert sted påkaller vår Herre Jesu Kristi navn» (1 Kor 1,2). Blant dem var det noen troende som apostelen måtte refse for partiskhet, kjødelighet og andre synder (1 Kor 3,1–3). Men de trodde på Kristus og hadde derfor fått Den Hellige Ånd, selv om de ikke var fylt av ham.

Derfor heter det i kapittel 12,13: «For med én Ånd ble vi alle døpt til å være ett legeme … Og vi har alle fått én Ånd å drikke.»

Den som ikke har fått Guds Ånd, er ikke en kristen: «Men om noen ikke har Kristi Ånd, da hører han ikke Kristus til» (Rom 8,9). «For så mange som drives av Guds Ånd, de er Guds barn» (Rom 8,14).

Gjør ved din Ånd, o Herre kjær,
vi komme deg alt mere nær,
i kjennskap, kjærlighet og tro,
til vi får evig sabbatsro.

Kjennetegn på Den Hellige Ånd i den troendes liv

For det første er han barnekårets Ånd. Han gjør det virkelig for oss at vi er frelst ved troen på Jesus Kristus: Synden min er tilgitt, og jeg er derfor et Guds barn.

«Dere fikk jo ikke trelldommens ånd, så dere igjen skulle frykte. Men dere fikk barnekårets Ånd som gjør at vi roper: Abba, Far!» (Rom 8,15).

Den Hellige Ånd åpenbarer for oss hvor stort det er å være frelst.

Det er dog noe å være barn
av Gud den evige Fader.

«Ånden selv vitner sammen med vår ånd at vi er Guds barn» (Rom 8,16).

Salige visshet,
Jesus er min!

Slik kan en da synge. Kan du det?

Guds Ånd er alltid i strid mot synden. Det er et sikkert kjennetegn. Har du Guds Ånd, hater du synden etter din nye natur. Du hater i alle fall din kjærlighet til synden, slik Augustin sier: «Jeg elsker synden, men jeg hater min kjærlighet til den.»

«For kjødet begjærer imot Ånden, og Ånden imot kjødet» (Gal 5,17). Kjødet, den onde naturen, er ikke blitt hellig selv om du er blitt en kristen. Men det er Åndens gjerning å holde det på korset. Det skal dødes.

Er du en troende, er det denne striden du kjenner i ditt indre, striden mellom Ånden og kjødet.

Hvordan skal vi da seire over kjødet? «Vandre i Ånden! Så skal dere ikke fullføre kjødets lyst» (Gal 5,16). Det er Skriftens svar, og jeg håper vi senere skal få mer lys over hva som menes med det.

Ånden forklarer Kristus for oss. Det gjør han ikke bare første gang, da vi ble troende. Han fortsetter med det hele livet.

En sann troende ser daglig sin synd og sitt hjertes ondskap. Derfor må han også få se Kristus daglig. Derfor kalles Ånden «Kristi Ånd».

«Han skal herliggjøre meg», sier Jesus (Joh 16,14). Det gjør han ved ordet, ved bønnen og direkte i de stille stundene.

Den Hellige Ånd er enhetens Ånd. Han binder de troende sammen: «Vi vet at vi er gått over fra døden til livet, fordi vi elsker brødrene» (1 Joh 3,14). Det er Ånden som gjør dette underet i den troende.

«... legger vinn på å bevare Åndens enhet i fredens sambånd. Det er ett legeme og én Ånd» (Ef 4,3–4). Så langt Den Hellige Ånd får råde i den enkelte kristnes liv, så langt vil enhetens Ånd prege de helliges fellesskap.

Men merk deg at det er «Åndens enhet» det er tale om her, ikke en ytre enhet i formene. En kan være ulik i mange ytre ting og likevel eie Åndens enhet.

«Det store som skiller, er lite mot det store som binder.» Det ser en åndelig kristen, og han lar dette prinsippet fra Ånden styre livet sitt.

Så la den velsignede Hellige Ånd få lede og føre oss. La ham få minne, tukte, veilede og trøste oss. Så skal livet vårt bli til Herrens ære.

Gjør all vår levnetsvandring ny
og våre veie rene.
Hjelp oss forargelser å fly
og tjene Herren ene.
At vi kan Jesu Kristi tro,
for verdens barn som hos oss bo,
med kristen idrett vise.

Kjennetegn på et åndsfylt kristenliv

Hvordan ser en åndsfylt kristen ut? Hva sier Skriften? Her som ellers er det den som avgjør for alle som virkelig tror Bibelen. Her vil vi se på noen av de karaktertrekkene som kjennetegner den troende som lar seg lede av Ånden.

Han føler og erkjenner at han er liten og uverdig i egne øyne. Som vi har sett tidligere, er Den Hellige Ånds egentlige og fremste oppgave å gjøre Kristus stor for hjertene til de troende. Men skal det lykkes, må vi samtidig være villige til å se oss selv i Guds lys.

Ånden smigrer oss aldri. Han viser oss vår virkelige og sanne natur, slik vi er i oss selv. Den syndige, medfødte naturen er jo fremdeles i

oss, selv om vi er blitt troende. Det har vi sett tidligere. De helligste Guds menn har erkjent den sannheten.

Når Abraham, de troendes far, står nær Den Hellige, sier han: «Se, jeg har dristet meg til å tale til Herren, enda jeg er støv og aske» (1 Mos 18,27). Jakob sier: «Jeg er uverdig til all den miskunnhet og trofasthet som du har vist mot din tjener» (1 Mos 32,10).

Det var Den Hellige Ånd som hadde åpenbart for dem hvor ringe de var, enda de levde i den gamle pakt.

En av de helligste menn som har levd, var apostelen Paulus. I Korinterbrevet sier han: «Jeg er den ringeste av apostlene, jeg er ikke engang verd å kalles apostel» (1 Kor 15,9). Senere, som en eldre og erfaren kristen, skriver han til de troende i Efesus om seg selv: «... meg, den minste av alle de hellige» (Ef 3,8).

Til romerne sier han det enda sterkere: «For jeg vet at i meg, det er i mitt kjød, bor ikke noe godt» (Rom 7,18). Det er en underlig bekjennelse. Bare den som ved Åndens hjelp har sett seg selv i Guds lys, forstår den.

En åndsfylt kristen kjenner smerte over de ufrelstes nød. Den Hellige Ånd gir de troende Kristi sinn. I skråningen på Oljeberget ser vi frelseren vår gråte over Jerusalem, «fordi du ikke kjente din besøkelsestid» (Luk 19,44). De samme tårene ser vi i livet til de hellige menn som har stått i «Herrens fortrolige råd» (Jer 23,18).

«Å, om mitt hode var vann, og mitt øye en tårekilde! Da ville jeg dag og natt gråte over de drepte blant mitt folk», sier Jeremia (Jer 9,1). Det er Kristi tårer, Den Hellige Ånds frukt i hans liv.

«... jeg har en stor sorg», skriver Paulus (Rom 9,2). Hvilken dyp sorg er det? Jo, det er den ulykkelige tilstanden til hans ufrelste folk som tynger ham.

Er du en åndsfylt kristen, vil det vise seg i tårene dine over de vantros ulykke og håpløse framtid. «Med tårer» talte den gamle stridsmannen for Kristi kors om korsets fiender (Fil 3,18).

Omsorg for de troende er også et kjennetegn på en åndsfylt kristen. «Er jeg min brors vokter?» sier den ugudelige Kain (1 Mos 4,9). «Kan han være en kristen?» sier den kjødelige kristne ofte, han som ikke ser sine egne feil. «Hva kan jeg gjøre for å hjelpe ham i kampen mot synd og fristelser?» Slik taler den åndsfylte.

Apostelen vitner: «… husk at jeg i tre år, natt og dag, ikke holdt opp med å formane hver eneste en med tårer» (Apg 20,31). «Hvem er svak uten at også jeg blir svak? Hvem voldes anstøt, uten at det brenner i meg?» (2 Kor 11,29).

Får Den Hellige Ånd virke uhindret, gjør han fellesskapet med de troende levende for oss. Når da «ett lem lider» (1 Kor 12,26), gjør det vondt i oss fordi vi erkjenner sannheten om «Kristi legeme» og kjenner smerte over skaden på det ene lemmet. Jo mer vi er fylt av Ånden, desto mer ømhet kjenner vi for de troende.

Kom, la oss kjærlig vandre
og legge hånd i hånd,
og holde av hverandre
i dette trengsels land.
Som barn vi være må,
på veien ikke stride,
Guds engle ved vår side,
som våre brødre gå.

Den Hellige Ånd virker glede og lovsang i hjertet. Det er en felles erfaring i alle troendes liv. Når Guds Ånd får vise oss hva vi er frelst fra, og hva vi er frelst til i Kristus, og når de himmelske tingene blir levende og virkelige for sjelen, da springer lovsangen fram fra dypet av oss like naturlig som fuglesang i skogen en solskinnsdag om våren.

«Gled dere i Herren alltid! Igjen vil jeg si: Gled dere!» skriver Åndens mann i lenker fra fengselet i Roma til de troende i Filippi (Fil 4,4). Og om den gangen han satt i fengselet i Filippi, står det skrevet: «Men ved midnattstid holdt Paulus og Silas bønn og sang lovsanger til Gud» (Apg 16,25).

«De så opp til ham og strålte av glede» (Sal 34,6). Sannelig, et forunderlig liv er dette nye livet i Ånden! Smerte og glede, lidelse og lovsang går sammen. Er dette din erfaring, du som leser?

Hva er kilden til denne rike gleden? Jo, hør hva sangeren vitner:

Jesus, når jeg synet ned
i de dype grunne senker,
på din store kjærlighet
til meg arme synder tenker:
O, da bliver jeg så glad
som jeg alt i himlen sad.

Et vitnesbyrd fylt av Kristus. Det er det neste kjennetegnet på en åndsfylt kristen. Både Skriften og erfaringen bekrefter det. Ånden gjør Herren stor og levende for hjertet. «For det hjertet flyter over av, det taler munnen» (Matt 12,34).

Luther sier: «Det er ikke den rette tro om du i hjertet i hemmelighet vil tro på Kristus og prise ham i en krok. Du må bekjenne ham åpent for menneskene, slik du tror i ditt hjerte.»

«Med hjertet tror en til rettferdighet, og med munnen bekjenner en til frelse» (Rom 10,10). Du kan like godt demme opp Niagarafossen som hindre et åndsfylt hjerte i å vitne om Herren. Til det er han blitt for stor og dyrebar for sjelen.

Kan du tie om frelseren din år etter år? Kan du tale om alt annet og tie om ham? «For vi kan ikke la være å tale om det som vi har sett og hørt» (Apg 4,20).

Bønnetrang i hjertet. Det er også en virkning av Ånden i den troendes liv. I Skriften kalles Den Hellige Ånd «bønnens Ånd» (Sak 12,10).

«Ånden selv går i forbønn for oss med sukk som ikke rommes i ord» (Rom 8,26). Først virker Den Hellige Ånd bønnetrang. Så går han i forbønn for oss, hjelper oss å be og tolker sukkene våre.

Å, du troende, la Ånden få lede deg ned på kne! Vær lydig når han stille minner deg om å be. La ikke uverdigheten eller ringheten din hindre deg. Jesu navn opphever uverdigheten din, og Ånden hjelper deg å be.

Ta tid til å bede før døgnlivets støv
seg legger på sinnet og ånden blir sløv.
Søk årle Guds åsyn, og du skal gå ut
så glad til ditt virke, velsignet av Gud.

Hva som skiller Den Hellige Ånd fra andre ånder

Før vi går over til emnet «Åndens helliggjørelse», vil vi se på hva som særlig kjennetegner Den Hellige Ånd. Mange spør i dag: «Hvordan skal vi skille Den Hellige Ånd fra de falske åndene som også vil påvirke oss?» Finnes det sikre kjennetegn på Den Hellige Ånd, som skiller ham fra alle falske religiøse ånder?

Ja. Vi skal understreke to slike kjennetegn.

Den Hellige Ånd er sannhetens Ånd

De falske profetene i den gamle pakt hadde ånder som spådde «fred, fred», og det var ingen fred (Jer 6,14). I motsetning til dem hører vi sannhetens Ånd i munnen på Guds profeter. Han forkynte for folket de straffedommene som skulle komme. Og de kom.

«Men når han kommer, sannhetens Ånd, skal han veilede dere til hele sannheten» (Joh 16,13).

Han taler sant til de uomvendte. «Han skal overbevise verden om synd» (Joh 16,8).

Han sier deg, du arme flokk,
som etter freden lenges:
En lærdoms form er deg ei nok,
nytt liv er det som trenges.

Har du lyttet til Den Hellige Ånds tale til sjelen din om at du er en synder? Er synden blitt en byrde for deg, som du må bli fri fra? Det er Åndens gjerning.

Han smigrer aldri udødelige menneskesjeler. Han taler sant, selv om sannheten ikke blir tålt.

Også i de troendes hjerter hører vi sannhetsrøsten til denne velsignede Ånd. Han tukter for synd. Han advarer mot farer og villveier.

Har du hørt advarslene hans, og har du bøyd deg for tukten hans? Han elsker oss. Derfor taler han sant til oss, selv om det gjør vondt.

Enhver som skåner deg, er ikke din venn,
og enhver som slår deg, er ikke din fiende,

sier et gammelt ord.

Den Hellige Ånd er Kristi Ånd

Hans viktigste oppgave er å gjøre Herren stor for hjertene. Der trangen til sannhet er våknet, der har også trangen til frelse begynt. «Han skal herliggjøre meg», sier Herren (Joh 16,14).

Det er denne gjerningen av Ånden sangeren vitner om i de kjente linjene:

Da en ugudelig jeg bleven var,
utfattig sjel som intet i seg har,
da fikk jeg se det blod på korset rant
og legedom for sjelesmerten fant.

Han forklarer Kristus for den vakte synderen, så synderen får se at han er frelst for Kristi skyld. Og han fortsetter å gjøre Herren stor for den troendes hjerte hele livet.

Selv trer han i skyggen for Kristus. En ånd som forherliger seg selv, er ikke Den Hellige Ånd.

Ut fra disse to merkene kan vi kjenne igjen Den Hellige Ånd, både i den troendes erfaring og i all religiøs forkynnelse. Han er sannhetens Ånd, og hans fremste oppgave er å gjøre Kristus kjær og dyrebar.

Leser du brevene, ser du at Ånden bærer de samme merkene i den inspirerte Skriften. Han er sann og skarp, så det merkes i vår ånds innerste dyp. Men sannheten baner vei for Kristus.

Kristus er A og Å, begynnelsen og enden. Å se på ham frelser, helliggjør og forløser. Det er Åndens gjerning å vise oss dette.

Måtte den velsignede Hellige Ånd få åpenbare seg for hvert hjerte, som sannhetens Ånd og som Kristi Ånd. Da blir det både syndenød og frelsesglede i hjertet ditt.

III. Åndens helliggjørelse

Forskjell på rettferdiggjørelse og helliggjørelse

Når en synder tar imot Kristus og slik blir frelst fra syndens straff og dom, blir det avsagt en dom ved tronen i himmelen.

> Gud for alle riker
> dømmer selv og sier:
> Denne, han er fri.

Denne handlingen kaller Skriften rettferdiggjørelse. Det er en herlig opplevelse som setter himmelen i bevegelse.

Rettferdiggjørelsen er grunnlaget for all sann helliggjørelse. Først frelst av nåde ved troen på Kristus, så skilt ut for Gud og innviet til hans tjeneste.

La ingen bedra seg selv her. Strever vi for Gud med å bli hellige og gode uten det sanne grunnlaget, den rette begynnelsen, er alt sammen lovtrelldom. Og Skriften sier at «alle de som holder seg til lovgjerninger, er under forbannelse» (Gal 3,10).

Før vi går nærmere inn på selve helliggjørelsen ved Ånden, vil vi se litt på forskjellen mellom rettferdiggjørelsen og helliggjørelsen.

Rettferdiggjørelsen skjer i et øyeblikk, men helliggjørelsen varer et helt liv. I Luk 18,14 står det om tolleren at han «gikk rettferdiggjort hjem til sitt hus» straks etter at han hadde bekjent synden sin.

Der ble det avsagt en dom: Gud frikjente ham, og det skjedde i et øyeblikk. Slik var det også med den bortkomne sønnen. Straks han kom, ble han kledd i ny drakt (Luk 15,22).

Denne nye drakten er et bilde på Kristi rettferdighet, selv om bildet på ingen måte dekker hele sannheten om rettferdiggjørelsen. For vår

rettferdighet for Gud er Kristus selv. Men her vil vi bare peke på den sannheten at en synder blir rettferdiggjort i et øyeblikk.

Helliggjørelsen derimot er et verk av Ånden som varer hele livet.

Da Paulus skrev Filipperbrevet, var han en eldre kristen. Han hadde da vært frelst i mange år. Likevel sier han i kapittel 3,12: «Ikke så at jeg alt har nådd dette eller allerede er fullkommen. Men jeg jager etter det …» Vi skal senere se hva det er han jager etter.

Rettferdiggjørelsen er en ny stilling for Gud, helliggjørelsen er en ny vandring til Guds ære. Fra det øyeblikket en synder tar imot Kristus, står han for Gud som et nytt menneske. Fra den stunden er han allerede satt i himmelen.

«Men nå, i Kristus Jesus, er dere som før var langt borte, kommet nær til ved Kristi blod.» «Han reiste oss opp sammen med ham og satte oss med ham i himmelen, i Kristus Jesus» (Ef 2,13.6).

Denne nye stillingen er uavhengig av skiftende stemninger og vekslende erfaringer.

Også i livets mørkeste stund
gjelder deroppe nådens forbund.

Helliggjørelsen gjelder den daglige vandringen vår. Vår stilling i Kristus er fullkommen, men vandringen vår er ufullkommen. Derfor lyder formaningen: «Vandre som lysets barn!» (Ef 5,8).

Rettferdiggjørelsen er en frukt av forsoningsverket på Golgata, helliggjørelsen er en følge av kraften i Kristi oppstandelse og av at Ånden bor og virker i oss. Vi er «rettferdiggjort ved hans blod» (Rom 5,9). Det er grunnvollen vi bygger livet vårt på. Men vi ønsker å «kjenne … kraften av hans oppstandelse» (Fil 3,10) for å kunne seire over synden.

Kristus for oss, det er rettferdiggjørelsen. Kristus i oss, det er helliggjørelsen. Bland ikke dette sammen!

Om du ikke alltid føler Kristus i deg eller merker kraften hans, er Kristus for deg likevel like virkelig, så sant du er en troende som klynger deg til verket hans. Bygg ikke på nåden i ditt eget hjerte, men på nåden i Guds hjerte.

På nåden i mitt hjerte jeg hvilte meg en tid,
men akk, mot syndens smerte ei trøst det var deri.
Jeg trodde når jeg følte meg riktig rørt i sinn,

men all min glede endte når synden trengte inn.
Men Gud skje takk, nå hviler jeg på en bedre grunn,
om følelsene iler, den holder dog hver stund:
På nåden i Guds hjerte jeg hviler nå min tro,
i glede og i smerte er der min trygge ro.
Alt er jo vel derhjemme om jeg det ikke ser,
Guds hjerte kan ei glemme om jeg enn utro er.
Her veksler det og skifter, men ikke så hos Gud,
i nådens klipperifter er jeg hans kjære brud.

En synder tar imot rettferdiggjørelsen ved tro. Helliggjørelsen skjer ved tro, lydighet og hengivelse. Om Abraham står det skrevet i forbindelse med kallet hans: «Abraham trodde Gud, og det ble tilregnet ham som rettferdighet» (Rom 4,3).

Senere i livet ble Abrahams tro satt på prøve. Gud krevde en hel og full hengivelse: Abraham skulle ofre Isak. Han var lydig og overga seg til Guds vilje. Det var helliggjørelse.

Også du troende som leser dette, du som har tatt imot Kristus ved tro, vil bli satt på prøve. Det er Den Hellige Ånds gjerning å lede oss her, så vi går den rette veien. Han vil bevare oss både fra å komme inn under trelldom og fra den falske åndeligheten.

Avveier i helliggjørelsen

Apostelen formaner den unge medarbeideren sin til å holde fast ved «den sunne lære» (Tit 1,9). Forakt ikke læren! Riktignok er ikke læren nok, hvor sunn den enn er. Det må nytt liv til om vi skal se Guds rike. Men på den andre siden er sunn bibelsk lære en god «ramme», et gjerde om livet.

Er læren sunn, er det grunnlag for at livet kan være sunt. Er læren falsk, blir alt galt.

Det finnes knapt noe område der falsk lære har så fritt spillerom som i helliggjørelsen. Vi skal prøve å kaste lys over noen av disse falske lærene om helliggjørelse, som har ført mange ærlige sjeler vill.

Syndefrihetslæren

Hva går den ut på? Den lærer at den troende ved en ny åndelig opplevelse blir kvitt synderoten i naturen sin.

I en traktat som spres av «The Apostolic Faith Mission», oversatt til norsk av vennene til «Den apostoliske tro», heter det blant annet: «Helliggjørelsen er rensning fra arvesynden. Den tar bort roten til å synde og all kjødelighet. Den adamittiske natur er fullstendig ødelagt. Når du er virkelig frelst, går synden ut av livet ditt. Gud tar bort bitterhetens og kjødelighetens rot.

«Det er lett å leve dette livet. Det lever seg selv. Å holde den gamle naturen nede er ikke vanskelig, for den er borte. Den medfødte fordervelsen, den syndige naturen, blir utryddet, renset ut og ødelagt ved det andre nådeverket, helliggjørelsen.» Så langt traktaten.

Det eneste vi kan rose ved disse uttalelsene, er at de er utvetydige. Ingen trenger å være i tvil om hva som menes.

«Den medfødte fordervelsen, den syndige naturen, blir utryddet, renset ut og ødelagt ved det andre nådeverket, helliggjørelsen», blir det sagt. Det er tydelig tale. Men er det bibelsk? Det er det store spørsmålet.

Vi mener at denne læren er helt ubibelsk. Den er ukjent både i Det gamle og Det nye testamente, og den er egnet til å villede og føre ærlige sjeler bort fra sannheten og fra den enfoldige troen på Kristus. Den bygger på skriftord som er tatt ut av sammenhengen, altså løsrevne sitater fra den hellige boken.

Vi skal nå høre en del klare, tydelige ord fra Skriften som viser oss at kjødet, «den medfødte fordervelsen», er i den troende, selv om han har fått en ny natur og derfor ikke lenger «lever etter kjødet».

Til de troende i Galatia skriver apostelen: «La bare ikke friheten bli et påskudd for kjødet» (Gal 5,13). En slik formaning ville vært meningsløs dersom kjødet i dem var «utryddet, renset ut og ødelagt».

I Jakobs brev 1,14 står det skrevet: «Men enhver (troende) som blir fristet, dras og lokkes av sin egen lyst.» «Sin egen lyst», hva er det annet enn «den medfødte fordervelsen»?

Til de troende i Kolossæ står det skrevet: «Så død da deres jordiske lemmer: Utukt, urenhet …» (Kol 3,5). Hva er det som skal dødes, om ikke kjødet?

I Gal 5,17 leser vi om en indre kamp i den troende, nettopp fordi kjødet er i ham. «For kjødet begjærer imot Ånden, og Ånden imot kjødet.» Hvordan kan kjødet begjære dersom det er ødelagt?

Den gamle troshelten Paulus sier i Romerbrevet 7,18: «For jeg vet at i meg, det er i mitt kjød, bor ikke noe godt.» Han var vel uten tvil den mest helliggjorte mannen som har vandret på denne jorden. Likevel var han ikke kvitt kjødet, den onde naturen.

Men er det ikke først i kapittel 8 det er tale om det frigjorte livet? Også der møter du «kjødet»: «For dersom dere lever etter kjødet, da skal dere dø. Men dersom dere ved Ånden tar livet av legemets gjerninger, skal dere leve» (Rom 8,13).

Vi ser altså at denne læren ikke har støtte i Skriften når den blir lest i sammenhengen.

Ingen ser tydeligere hvor stygt kjødet er enn den kristne som lever nær Gud. Jo klarere lyset er i stua di, desto mer støv ser du der inne.

Møter du derfor en bekjenner som sier at han er syndfri i den forstand at kjødet er utryddet i ham, har du i beste fall møtt en kristen som lever i åndelig måneskinn. I verste fall har du møtt en som sannhetens Ånd har veket fra.

«Dersom vi sier at vi ikke har synd, da bedrar vi oss selv, og sannheten er ikke i oss» (1 Joh 1,8).

Vi tror at denne falske læren om helliggjørelse rammes av ordet i 1 Tim 4,1: «Men Ånden sier med klare ord at i kommende tider skal noen falle fra troen og holde seg til forførende ånder og demoners lærdommer.»

Slapphetslæren

En annen falsk retning i helliggjørelsen vil vi kalle slapphetslæren. På en måte er den det motsatte av syndefrihetslæren, som vi har sett på.

«Ingen kan bli fullkommen», blir det sagt. «Jeg er nå en gang slik. Det kan ikke bli annerledes.»

Så klager en og sukker, og synder og synder igjen og igjen. En ligger under for den samme synden år etter år. «Den som klager mest over synd, er den mest oppriktige og helliggjorte kristne. Å bli helliggjort er å bli verre og verre, mer og mer syndig.»

Ja, mener en med «syndig» at en ser seg selv i Guds lys i hjertets innerste, er det forståelig. Men mener en at en troende må ligge under for synden, er det mot Skriftens lære. Da rammes en av ordet: «For på grunn av dere blir Guds navn spottet …» (Rom 2,24).

Like sikkert som Skriften ikke lærer at arvesynden eller kjødet blir utryddet, like sikkert lærer den at en troende kan seire ved nåden. Det er Den Hellige Ånds gjerning å vise oss det.

Vi skal nå høre noen ord som viser oss troende noe av både målet og midlene. Vi kommer tilbake til det mer utførlig senere.

«For Guds nåde er åpenbart … Den opptukter oss til å fornekte ugudelighet og de verdslige lystene, til å leve sedelig og rettferdig og gudfryktig i den verden som nå er» (Tit 2,11–12).

Nåden opptukter. Det er et merkelig ord, som bare den gjenfødte troende forstår fullt ut. «La derfor ikke synden (kjødet) herske i deres dødelige legeme, så dere lyder dets lyster … For synden skal ikke få herske over dere, for dere er ikke under loven, men under nåden» (Rom 6,12.14).

Selv om kjødet er i den troende, er han ikke skyldig å leve etter det. Han er lovet seier. Det er Bibelens lære. «Vandre i Ånden! Så skal dere ikke fullføre kjødets lyst» (Gal 5,16). «Alt makter jeg i ham som gjør meg sterk» (Fil 4,13).

Du troende som leser dette, la det være målet for kristenlivet vårt: et liv i seier over synden til Guds ære. Og la målet stå der det står, selv om du ikke har nådd fram til det.

Mål deg med Guds «alen», ikke med din egen. Slår vi av på målet for helliggjørelsen, blir ordet om Kristus og nåden bare snakk i munnen vår.

Men er målet klart, blir vi ikke fornøyd med oss selv. Da får vi virkelig bruk for Guds nåde hver dag.

Veien

Vi har nå sett forskjellen mellom rettferdiggjørelse og helliggjørelse. Vi har også prøvd å kaste lys over to avveier i helliggjørelsen. Nå vil vi prøve å finne veien mellom avveiene.

Ordet «hellig» betyr ikke syndfri eller fullkommen. Det betyr rett og slett «skilt ut». Bibelen taler jo om hellige byer, fjell og dyr. Disse byene, fjellene og dyrene var «skilt ut» fra de andre og «helliget Herren» til hans tjeneste.

Slik er det også med den som er frelst og tror. Han er verken syndfri eller fullkommen i seg selv, men han er tatt ut av verden og «helliget Herren».

Selve grunnlaget

Før vi går nærmere inn på hva ordet betyr i hverdagslivet, vil vi se litt på grunnlaget for all sann helliggjørelse. Med det mener vi det helliggjørelsesverket som er ferdig for oss i Kristus Jesus. For i ham er den troende tatt ut av verden og helliget Herren.

«For det er hans verk at dere er i Kristus Jesus, han som for oss er blitt visdom fra Gud, rettferdighet og helliggjørelse og forløsning» (1 Kor 1,30).

«Ved denne viljen er vi blitt helliget ved at Jesu Kristi legeme ble ofret én gang for alle» (Hebr 10,10).

Ordene «hellig» og «hellige» blir ofte brukt om de troende i brevene. Men merk deg: Det er i Kristus de er hellige.

«Derfor, hellige brødre …» (Hebr 3,1). «… til de hellige og troende brødre i Kristus» (Kol 1,2). «… til alle de hellige i Kristus Jesus» (Fil 1,1). «… til de hellige i Efesus» (Ef 1,1). «Til alle Guds elskede, kalte og hellige» (Rom 1,7).

At dette er sagt om alle troende, ser vi blant annet av at det også er sagt til de troende i Korint. De stod nemlig svært lavt moralsk og var lite helliggjort i sin personlige karakter. «… til den Guds menighet som er i Korint, de som er helliget i Kristus Jesus, kalte, hellige» (1 Kor 1,2).

Vi ber igjen den troende leseren legge merke til at det er i Kristus Jesus og for hans blodige offers skyld at Guds ord kaller oss hellige.

«… likesom også Kristus elsket oss og ga seg selv for oss som en gave og et offer, en vellukt for Gud» (Ef 5,2). «Og jeg helliger meg for dem, for at også de skal være helliget i sannhet» (Joh 17,19).

I gammel tid kunne en israelitt som hadde forskyldt døden, komme fram til brennofferalteret og legge hånden på hodet til det uskyldige og lyteløse lammet. Da var han ikke bare fri fra fordømmelsen, rettferdiggjort. Offerdyrets uskyld var også overført på ham. Han var helliggjort.

«Og han skal legge hånden på brennofferets hode, så vil Herren ha velbehag i det og la det bli til soning for ham» (3 Mos 1,4).

Denne sannheten må en troende aldri glemme. Det er Den Hellige Ånds oppgave å vise oss at vi i Kristus Jesus er hellige og elskelige for Gud, slik vi er.

Så nær, så ganske nær til Gud,
mer nær ei tenkes kan,
for med Guds Sønn forent som brud,
jeg er så nær som han.
Så kjær, så evig kjær for Gud,
hvor ubegripelig.
Så kjær har han sin Sønn fullt ut,
så høyt han elsker meg.

Hva vi er i oss selv

Vi har nå sett at hver troende allerede er hellig i Kristus Jesus. Her er alle like, så sant en er frelst ved troen på ham. Men Ånden vil også føre oss til å erkjenne sannheten om oss selv, hva vi er og hvor vi er.

Vi som er hellige i Kristus Jesus, er ennå syndige og urene i oss selv. Det har vi sett tidligere. Vi vil bare minne om enda et ord om denne sannheten: «Vi ble som den urene alle sammen. All vår rettferdighet ble som et urent klesplagg» (Jes 64,5).

Vi som i Kristus er tatt ut av verden, er ennå midt i verden, en verden som korsfestet Guds Sønn og som ligger i det onde. «… disse er i verden» (Joh 17,11).

Vi som er fullkomne i Kristus Jesus, er ennå ufullkomne i oss selv, og vi er ennå langt fra det målet for vekst i nåden som Skriften viser oss. «Ikke så at jeg alt har nådd dette eller allerede er fullkommen. Men jeg jager etter det … Brødre, jeg mener ikke om meg selv at jeg har grepet det» (Fil 3,12–13).

Den troende som i Kristus har seiret over Satan, er ennå utsatt for hans listige angrep. «Deres motstander, djevelen, går omkring som en brølende løve og søker noen han kan oppsluke» (1 Pet 5,8).

Også disse sanne ordene skal vi ta inn over oss. Det holder oss våkne og edrue og driver oss stadig inn til Herren.

Den Hellige Ånds mål for vår personlige helliggjørelse

Målet for vår personlige helliggjørelse er for det første at vi skal bli bevart uskadd og ubesmittet mens vi vandrer gjennom verden. «Jeg ber ikke om at du skal ta dem ut av verden, men at du skal bevare dem fra det onde» (Joh 17,15).

«En ren og usmittet gudsdyrkelse for Gud og Faderen er dette: å se til farløse og enker i deres nød, og å holde seg uplettet av verden» (Jak 1,27).

Dernest er målet at vi ved Ånden seirer over Satan og den onde naturen. «Stå djevelen imot, så skal han fly fra dere» (Jak 4,7). «For synden skal ikke få herske over dere» (Rom 6,14).

Den helligheten vi eier i Kristus ved tro, skal bli virkelig i karakteren vår. Ja, i person og karakter skal vi bli det vi nå er i tro: lik Kristus. Det er målet for vår personlige helliggjørelse.

«Men vær, etter Den Hellige som kalte dere, også dere hellige i all deres ferd» (1 Pet 1,15). «For Gud, som bød at lys skulle skinne fram i mørket, han har også latt lyset skinne i våre hjerter, for at kunnskapen om Guds herlighet i Jesu Kristi åsyn skal lyse fram» (2 Kor 4,6).

Av skriftordene ovenfor ser vi klart at Den Hellige Ånd har et himmelhøyt mål for gjerningen sin i de troendes hjerter og liv.

Og som vi har pekt på tidligere: La målet stå der Gud har satt det. Det skal holde oss nede og minne oss om at vi er helt hjelpeløse, også i helliggjørelsen.

Så gir vi oss hen til Herren, og han vil selv utføre verket i oss, slik han før har fullført det for oss.

Hvordan verket blir utført, og hvilke midler Den Hellige Ånd bruker, skal vi nå se nærmere på.

Midler til helliggjørelse og fornyelse

Vi vil nevne noen av de midlene Gud har gitt oss troende til helliggjørelse og fornyelse. Det er Guds verk, og det skjer ved Den Hellige Ånd. Men vi er ansvarlige for at dette verket ikke blir hindret av vantro, ulydighet eller bevisst synd fra vår side.

Et lydhørt øre

All stillstand og tilbakegang i kristenlivet begynner ofte med at øret stenges for det Den Hellige Ånd minner oss om. Han er vår trofaste talsmann, som uten opphold arbeider for at vi skal bli helliggjort.

Snart tukter han for en eller annen synd. Snart trøster han ved å gjøre Kristi person og verk stort og levende for sjelen. Snart minner han om en eller annen ordre fra «hovedkvarteret». Eller han peker fram mot målet og gir sjelen luft under vingene.

Lykkelig er hver troende som er lydhør for det denne velsignede, guddommelige vennen minner om. En slik kristen opplever fornyelse, daglig fornyelse i livet sitt. Er du en slik kristen?

Bli i Jesus

Tro daglig at han er nok for deg, i alle forhold. Vær i ham som greinen i stammen, som fuglen i lufta og fisken i vannet.

Vær i Jesus med alle sorger og bekymringer. Bekjenn alle feil og synder for ham. Sug kraft og styrke fra ham, slik blomsten drikker sol og luft og lys en varm sommerdag. Han er den samme, den uforanderlige.

Bli blott i sårene, frelserens brud,
så skal du havne derhjemme.

Lev i ordet

«I mitt hjerte har jeg gjemt ditt ord for at jeg ikke skal synde mot deg», sier en av de gamle hellige (Sal 119,11). «Jeg fant dine ord, og jeg åt dem. Og dine ord var til fryd for meg og til glede for mitt hjerte» (Jer 15,16). Slik bryter en annen av Guds gamle stridsmenn ut.

For ham var ordet kilden til mot og kraft, til fryd og glede, og dermed også til fornyelse og vekst.

Vær ofte i Herrens nærhet

To ord forklarer hva jeg tenker på her: bønn og tilbedelse. La meg nevne noen ord og eksempler fra Guds bok om denne troserfaringen.

Om Moses står det: «Så gikk Moses ned fra Sinai berg ... Men Moses visste ikke at hans ansiktshud skinte fordi han hadde talt med ham» (2 Mos 34,29).

Ingenting kunne ha erstattet dette samværet med Herren.

Vær sikker, du troende: Ingenting erstatter stille stunder i Herrens nærhet. Ikke oppbyggelsesmøter, ikke sykebesøk, ikke misjonsarbeid. Med alt dette vil sjelen din likevel skrumpe inn om du ikke samtidig får være i Herrens nærhet.

Det ble sagt om de første av Herrens venner: «Og de kjente dem igjen, at de hadde vært sammen med Jesus» (Apg 4,13). Kan det sies om deg? Du og jeg har samme rett som de.

I Korinterbrevene, der helliggjørelse, vekst og fornyelse er blant hovedemnene, finner vi dette ordet: «Men vi som med utildekket ansikt ser Herrens herlighet som i et speil, vi blir alle forvandlet til det samme bildet …» (2 Kor 3,18).

Det er et velsignet ord, som klart og enkelt viser oss veien til forvandling i kristenlivet: Se på Jesus, med et øye som Den Hellige Ånd har opplyst.

Disse linjene er først og fremst skrevet til unge troende. Måtte de rådene som her er gitt deg fra Herrens bok, og som eldre troende har stadfestet, bli til nytte for deg.

Jeg kjenner noe til de kampene du kjemper. Det du særlig trenger, er et klart, enfoldig syn på at du ikke er noe i deg selv, men at du eier alt i Jesus. «Bli i ham, for at vi kan ha frimodighet når han blir åpenbart, og ikke bli til skamme for ham når han kommer» (1 Joh 2,28).

Måtte Den Hellige Ånd da få lede oss som tror på Jesus, så vi daglig har den våkne ånden, blir i Jesus og lever i ordets og bønnens atmosfære. Da skal han selv sørge for at vi vokser opp til manns modenhet i Kristus (Ef 4,13), til Guds ære.

Daglig ren i Jesu blod,
daglig ned for Jesu fot,
daglig inn i nådens ord,
daglig fram i Jesu spor,
da blir du et salt på jord.

IV. Åndens gaver

Nådegavene

Vi har nå sett litt av det Skriften lærer om helliggjørelsen, og blant annet stanset ved det den sier om «Åndens frukt» i de troendes liv. Den som kjenner Bibelen, ville nok savne noe om vi ikke til slutt også tok med sannheten om «Åndens gaver».

La meg først nevne de skriftstedene der denne sannheten er mer utførlig omtalt: Rom 12,3–8; 1 Kor 12,4–10; Ef 4,7–16 og 1 Pet 4,10–11. Jeg vil be om at disse avsnittene blir lest i sammenheng.

De tre gruppene

Den oppmerksomme leseren som går gjennom disse skriftavsnittene mange ganger, vil nok finne at de stort sett omtaler tre grupper av nådegaver: forkynnergavene, tjenestegavene og tegngavene.

Forkynnergavene

Dette er de viktigste gavene i Guds menighet, og de er omtalt i alle de fire avsnittene. I menigheten i dag skiller vi mellom tre forkynnergaver. Skriften taler om «evangelister», «hyrder» og «lærere».

Evangelistene når lengst ut i folket, lik de nederste armene på gullysestaken i helligdommen i den gamle pakt. Denne gaven kjennetegnes av en levende trang til å vinne sjeler for Kristus, så sant livet ellers er sunt.

Hyrdene når ikke så langt. Lik de midterste armene på lysestaken rekker de kortere enn de nederste.

Oppgaven deres er særlig knyttet til de bekjennende kristne. Denne gaven kjennetegnes av en sterk lengsel etter at de troende må bli bevart og vokse i nåden, så sant den som har den, står rett for Gud.

Læreren når enda kortere. Lik det øverste armparet på gullysestaken rekker han mindre langt enn de andre. Hans oppgave er framfor alt å bære fram sannhetene fra Skriften, så de troende kan få lærdom og vokse i erkjennelse.

Han kjenner trang til å føre de troende dypere inn i hele frelsesplanen. Lik apostelen Paulus søker han å åpenbare for dem «hele Guds råd» til frelse (Apg 20,27).

Det hender at alle tre forkynnergavene er forent i én person. Men som regel er det én av dem som preger den enkelte predikanten.

Jeg vil også nevne at alle tre bør ha trang til å se syndere bli frelst, selv om evangelisten etter sin nådegave er særlig opptatt av det spørsmålet.

Vi skal nå høre noen av de formaningene i Skriften som særlig er rettet til dem som har forkynnergavene i Guds menighet.

«Legg vinn på opplesningen av Skriften, på formaningen og på læren, til jeg kommer» (1 Tim 4,13). «Legg vinn på å kunne fremstille deg for Gud som en som holder prøve, en arbeider som ikke har noe å skamme seg over, en som deler sannhetens ord rett» (2 Tim 2,15).

«Om noen taler, han tale som Guds ord» (1 Pet 4,11).

«Forkynn Ordet! Vær rede i tide og utide. Overbevis, irettesett og trøst, med all tålmodighet og lære. For det skal komme en tid da de ikke skal tåle den sunne lære, men etter sine egne lyster skal de ta seg lærere i mengdevis, etter som det klør i øret på dem. … Men vær du edru i alle ting … gjør en evangelists gjerning» (2 Tim 4,2–5).

Ordet «lærer» blir noen ganger brukt som fellesnavn på enhver forkynner i Guds menighet.

Ordene ovenfor viser at det er et stort ansvar å stå fram som forkynner. Det viser også Jakobs brev: «Mine brødre! Ikke mange av dere må bli lærere! For dere vet at vi skal få desto strengere dom» (Jak 3,1).

La meg få si til mine kjære medarbeidere i evangeliet: Ansvaret vårt er stort. Bare ved å leve nær Herren klarer vi å bære det. La oss våke over vårt indre og ytre liv. «Som lederne er, blir folket», har en sagt.

Og vi som reiser omkring, la oss legge vinn på at vi ferdes uklanderlig i de hjemmene vi kommer inn i. Da blir livet vårt sterke hammerslag på evangeliets nagle.

La meg også her minne om det ansvaret de troende har overfor dem som i sannhet forkynner evangeliet. Guds ord taler klart om det også.

«Vi ber dere, brødre, at dere verdsetter dem som arbeider blant dere, de som er deres forstandere i Herren og formaner dere, og at dere i kjærlighet akter dem meget høyt på grunn av den gjerning de gjør» (1 Tess 5,12–13).

«Den som blir undervist i Ordet, skal dele alt godt med den som lærer ham» (Gal 6,6). «De eldste som er gode forstandere, skal aktes dobbel ære verd, særlig de som arbeider i tale og lære» (1 Tim 5,17).

«Til slutt, brødre, be for oss at Herrens ord må få fritt løp» (2 Tess 3,1).

Troende venner som leser dette: Prøv å dele ansvaret for arbeidet i Guds rike med dem som forkynner Ordet, særlig ved forbønn. Så skal du også få del i velsignelsene.

La oss gjøre som Ordet sier: «Bær hverandres byrder, og oppfyll på den måten Kristi lov» (Gal 6,2).

Tjenestegavene

Disse nådegavene er omtalt i tre av skriftavsnittene som er nevnt ovenfor, nemlig i Rom 12, 1 Kor 12 og 1 Pet 4.

Der tales det om den som har «en tjeneste», «den som deler ut gaver», «den som øver barmhjertighet», om «nådegaver … til å hjelpe, til å styre» og «om noen tjener», og så videre. I Rom 16,1 tales det om «Føbe, vår søster, som er menighetstjenerinne», og i Luk 8,3 om kvinnene som «tjente dem med det de eide».

Vi vil nå høre noen av de formaningene Herren i sitt ord gir til dem som har tjenestegavene.

«La den som har en tjeneste, ta vare på tjenesten. … Den som deler ut gaver, må gjøre det med redelig sinn. … Den som øver barmhjertighet, må gjøre det med glede» (Rom 12,7–8).

«Etter som enhver har fått en nådegave, så tjen hverandre med den som gode husholdere over Guds mangfoldige nåde. … Om noen tjener, han tjene ved den kraft som Gud gir, for at Gud må bli æret i alle ting ved Jesus Kristus – ham som æren og makten tilhører i all evighet» (1 Pet 4,10–11).

«Det dere gjør, gjør det av hjertet, som for Herren og ikke for mennesker. For dere vet at dere skal få arven til vederlag av Herren. Tjen Herren Kristus!» (Kol 3,23–24). «Gi akt på den tjenesten du har fått i Herren, så du fullfører den!» (Kol 4,17).

Vi legger merke til at noen av disse formaningene er rettet til alle troende, og dermed også til dem som har forkynnergaven. Men de fleste av dem er likevel rettet til dem som har tjenestegaven.

Og hør det, du troende: En tjeneste har du fått av Herren, hvem du enn er og hvor du enn er. Vær viss på det.

Hva går så disse formaningene ut på? La meg nevne tre ting vi særlig blir formant til.

Vær utholdende. «Ta vare på tjenesten.» «Gi akt på den tjenesten du har fått i Herren, så du fullfører den!»

Herren vet hvor lett vi blir trette i arbeidet. Det gjelder ikke minst i det små, der ingen ser oss.

Hold ut, troende venn! Snart er arbeidsdagen slutt. Da skal det lyde til hver den som i Herrens kraft har holdt ut: «Vel gjort, du gode og tro tjener! Du har vært tro over lite, jeg vil sette deg over meget. Gå inn til din herres glede!» (Matt 25,23).

Lytt til Herrens oppmuntring og formaning: «Vær faste og urokkelige, alltid rike i Herrens gjerning, da dere vet at deres arbeid ikke er forgjeves i Herren» (1 Kor 15,58).

Måtte Herren hjelpe oss til å holde ut til han kaller oss hjem.

Vær ærlig. «Den som deler ut gaver, må gjøre det med redelig sinn», heter det. Herren kjenner vår fordervede, onde natur og møter oss med formaningene sine der vi er svakest.

Gjør tjenesten din med dette målet for øye: «En dag skal jeg gjøre regnskap både for at jeg bruker nådegaven min, og for hvordan jeg bruker den.» Vær ærlig når du utfører selv de minste oppgavene du er betrodd.

Gjør det for Herren. «Tjen Herren Kristus!» «For at Gud må bli æret i alle ting.»

Når vi gjør arbeidet vårt i Guds rike for Herren – hjemme så vel som på arbeidsplassen – da gjør vi det godt i det ytre og i rett ånd i det indre.

En kunstner holdt på å male en del av en katedral som ingen så. «Hvorfor anstrenger du deg slik med denne delen?» spurte noen ham. «Det er jo ingen som ser det.»

«Jo», svarte kunstneren, «Gud ser det.»

Tegngavene

Av hovedavsnittene om nådegavene som er nevnt ovenfor, er det bare 1 Kor 12 som omtaler tegngavene. Det er betegnende at nettopp tegngavene, som vi mennesker ofte legger mest vekt på, får minst plass av Den Hellige Ånd i disse skriftavsnittene.

Forkynnergavene er omtalt i alle fire avsnittene, nemlig Rom 12, 1 Kor 12, Ef 4 og 1 Pet 4. Tjenestegavene er omtalt i tre av dem, mens tegngavene er nevnt bare i ett, som sagt i Korinterbrevet.

Én ting til er verd å legge merke til: Den tegngaven det ofte legges mest vekt på, tungetalen, er nevnt sist i rekken av disse gavene (se 1 Kor 12,4–10).

Og enda én ting skal vi merke oss: Den menigheten som var rikest på tegngaver, sto lavest moralsk av de apostoliske menighetene.

Alt dette har jeg nevnt, ikke for å bedrøve noen av Guds hellige som dette rammer, men fordi det hører med til å dele «sannhetens ord rett». Det er nemlig en kjensgjerning som den som kjenner Bibelen, nok er klar over.

Blant tegngavene nevnes blant annet undergjørende tro, gaver til å helbrede, kraft til å gjøre undergjerninger og tungetalegaven.

«En annen får tro ved den samme Ånd, en annen nådegaver til å helbrede ved den samme Ånd. En annen får kraft til å gjøre undergjerninger … En annen får ulike slags tunger, en annen tydning av tunger» (1 Kor 12,9–10).

Disse gavene er gitt av Gud. De finnes også i dag.

En av vennene mine taler i tunger, men bare når han er i samtale med Herren. Flere syke blir helbredet i dag ved bønn og tro. Det kjenner jeg til, og jeg gleder meg over det.

Troende venner, la Ånden få virke uhindret blant oss, så alle nådegavene kommer i bruk.

Ser vi nå på formaningene som blir rettet til dem som har disse gavene, går de særlig ut på å være forsiktige når gavene brukes, og å vurdere dem rett:

«Men i en menighetssamling vil jeg heller tale fem ord med min forstand, så jeg ved det kan lære andre, enn ti tusen ord med tunger» (1 Kor 14,19).

Forskjell på Åndens frukt og Åndens gaver

Vi må skjelne mellom «Åndens frukt» og «Åndens gaver».

Det er feil å bedømme sitt eget eller andres forhold til Gud ut fra spørsmålet om «gavene».

Vi skal senere se at «gavene» verken beviser at det er liv, eller at det er vekst i helliggjørelsen.

Det er «Åndens frukt» som beviser livet og måler veksten.

Hva er så «Åndens frukt»?

«Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, fred, langmodighet, mildhet, godhet, trofasthet, ydmykhet, avholdenhet» (Gal 5,22–23).

Har vi liv i Gud, da har Den Hellige Ånd tatt bolig i oss, og da bærer han selv fram frukt: kjærlighet i alle dens forskjellige avskygninger.

Liv i Gud og Åndens frukt hører uløselig sammen. Merk deg det, du troende!

Det samme gjelder når det er tale om vekst i helliggjørelsen. Det er Åndens frukt, ikke Åndens gaver, som viser om jeg vokser i nåden eller ikke.

Til selvprøving

Når det gjelder «gavene», skal vi merke oss følgende:

En kan ha ekte bibelske nådegaver og likevel ikke være under Den Hellige Ånds særlige ledelse. Om menigheten i Korint står det skrevet at den var rik på nådegaver: «… slik at dere ikke mangler noen nådegave» (1 Kor 1,7). De hadde altså både helbredelsesgaven og tungetalegaven i rikt mål.

Likevel ser vi at apostelen refser dem for partiånd og kjødelighet: «… det er stridigheter blant dere» (1 Kor 1,11). «For dere er ennå kjødelige» (1 Kor 3,3).

Vi ser altså at «gaver» ikke er noe tegn på særskilt åndelighet.

En kan ha nådegaver og likevel ha mistet den første kjærligheten. Det ser vi blant annet hos menighetsforstanderen i Efesus. Han hadde gaven til å «prøve ånder» og mer til, og Herren roser ham for hans nidkjærhet i det ytre.

Likevel lyder det så tungt: «Men jeg har imot deg at du har forlatt din første kjærlighet» (Åp 2,4).

Han sto igjen med gaven, men hadde mistet frukten.

En kan ha overordentlige gaver og ikke ha liv i Gud. Det ligger så nær for oss mennesker å tro at når det skjer noe overnaturlig, noe overmenneskelig, så må det være av Gud. Og skjer det gjennom mennesker eller en menneskelig sammenslutning, må det være et tegn på at de står i en særlig nær forbindelse med Gud.

At det ikke er slik, har vi allerede sett. Vi skal dessuten merke oss at mellom det menneskelige og det guddommelige ligger det sataniske.

Også djevelen kan gjøre tegn og under som ligner Åndens gaver. Men Åndens frukt kan han ikke frambringe.

Vi skal nå se at mennesker kan ha «gaver» uten å ha liv i Gud.

«Mange skal si til meg på den dagen: Herre, Herre! har vi ikke profetert i ditt navn, drevet ut onde ånder i ditt navn og gjort mange kraftige gjerninger i ditt navn? Men da skal jeg åpent si til dem: Jeg har aldri kjent dere» (Matt 7,22–23).

«Om jeg taler med menneskers og englers tunger, men ikke har kjærlighet, da er jeg en lydende malm eller en klingende bjelle. Om jeg har profetisk gave … og om jeg har all tro, så jeg kan flytte fjell, men ikke har kjærlighet (Åndens frukt), da er jeg ingenting» (1 Kor 13,1–2).

Dette er ord til selvprøving, alvorlige ord. Den av oss som kan gå lett forbi dem uten frykt og beven, får se til at de ikke rammer ham på den dagen.

Litt om den rette vurderingen

Vi har nå sett at verken livet eller veksten i helliggjørelsen kan bedømmes etter hvor mye «gaver» en har.

Er vi redskap for en vekkelse, er noen blitt helbredet ved oss, eller taler vi i tunger? Da kan vi ikke uten videre slutte av det at vi er levende kristne, langt mindre at vi er bedre enn andre troende.

Det er «Åndens frukt», kjærlighetsforholdet til Herren, som beviser at det er liv. Og det målet av kjærlighet vi har – sann, guddommelig kjærlighet, virket ved Den Hellige Ånd – er den rette målestokken for veksten i helliggjørelsen.

Men skal vi da ikke strebe etter å ha «Åndens gaver» så vel som «Åndens frukt»?

Jo, vi skal søke å fremme «nådegavene» i Guds menighet og la dem komme i bruk, særlig de største nådegavene. Ingen skal hindres i å

bruke gaven sin. Det vi har villet advare mot, er misbruk og en feilaktig, ubibelsk vurdering av gavene.

Guds hensikt og mål med nådegavene

Målet er ikke vår ære eller ros. På dette området er det syndet mye.

Blir det vekkelse et sted, står vi i fare for å opphøye «gaven» i stedet for ham som «ga menneskene gaver» (Ef 4,8). Blir noen helbredet ved bønn, slik det ofte skjer også i dag, blir vi fristet til å «reklamere» med dette underet – og bedrøver Guds Ånd.

Taler noen i tunger, mener vi at det må være tegn på en særlig åndsfylde. Slik er vi, stakkars kryp. Selv når vi i «ydmykhet» sier at det er til «Guds ære» vi forteller det, stjeler vi æren fra Gud.

Troende venner i alle samfunn, la oss våkne her, før vi jager Guds velsignede Ånd fra oss og lysestaken blir flyttet (Åp 2,5).

Målet med nådegavene i Guds menighet er for det første Guds egen ære.

Når apostelen Peter taler om «gavene» og om hvordan de skal brukes rett, føyer han til: «for at Gud må bli æret i alle ting ved Jesus Kristus – ham som æren og makten tilhører i all evighet. Amen» (1 Pet 4,11).

Det er klare ord. Måtte vi som troende alltid være våkne her.

Dernest er målet med gavene at Kristi legeme skal vokse harmonisk opp til manns modenhet i Kristus.

Vi skal tjene Gud og hverandre med de gavene Ånden har gitt oss. Vi skal verken ære eller tjene oss selv med dem.

Du kristne, du tilhører ikke deg selv. Du hører Kristus og hans menighet til, for at du med gavene og evnene dine skal være «alles tjener».

For heller ikke gaven din er din egen. Den er gitt til menigheten.

Er du troende, er du et «lem» på Kristi legeme. Hvert «lem» skal lystre de ordrene som går ut fra «hodet», så legemet kan vokse harmonisk.

«Han er det som ga noen til apostler, noen til profeter, noen til evangelister, noen til hyrder og lærere, for at de hellige kunne bli gjort i stand til tjenestegjerning, til oppbyggelse av Kristi legeme, inntil vi alle når fram til enhet i tro på Guds Sønn og i kjennskap til ham, til manns modenhet, til aldersmålet for Kristi fylde, for at vi ikke lenger

skal være småbarn og la oss kaste og drive omkring av hver lærdoms vind ved menneskers spill, ved kløkt i villfarelsens listige knep. Sannheten tro i kjærlighet, skal vi i alle måter vokse opp til ham som er hodet, Kristus. Ved ham blir hele legemet sammenføyd og holdt sammen med hvert støttende bånd, alt etter den virksomhet som er tilmålt hver enkelt del, og slik vokser det sin vekst som legeme til sin oppbyggelse i kjærlighet» (Ef 4,11–16).

Når «hver enkelt del» – hver av oss troende – stiller seg til tjeneste i Guds menighet med sin «gave», fører det til harmonisk vekst i «legemet», til Guds ære.

Forutsetningen for å bruke gaven rett

La meg først nevne to ting vi må være villige til før vi kan bruke gaven på rett måte.

Vi må være enige med Herren om hva som er målet med «gavene», nemlig hans navns ære.

Som gode foreldre vil vi gjerne vite hva barna skal bruke gavene fra oss til. Skjønner vi at de vil bruke gaven til å ødelegge seg selv og andre, lar vi heller være å gi dem den.

«Ikke oss, Herre, ikke oss, men ditt navn gi du ære» (Sal 115,1).

La det være målet med «gavene», ditt og mitt. Da er vi enige med Herren i det spørsmålet.

Dernest må vi være villige til å ta den minste plassen.

En ung troende kvinne i Boston kom en dag til dr. Torrey og ba ham være med og be om at hun måtte få en større fylde av Guds Ånd. Hun ville nemlig reise til Kina som misjonær.

«Men dersom Herren nå viser deg at du skal være tjenestepike i Boston, er du villig til det?» «Nei, det er jeg ikke», svarte hun. «Da vil jeg ikke være med og be for deg», sa Torrey.

En tid etter kom den samme kvinnen tilbake til ham. «Nå er jeg villig til å ta hvilken som helst plass i livet, bare Guds navn kan bli æret ved livet mitt», sa hun.

De ba sammen om at hun måtte få sin nådegave og sin rette plass i livet. Senere kom hun til Kina.

Troende venn som leser dette, er du villig til å tjene Herren som gatefeier eller tjenestepike? Du kan forherlige hans navn der som andre steder, om det er din plass.

I Guds øyne er sikkert mange troende arbeidsfolk og tjenestepiker høyt verdsatt for sin troskap og lydighet. Og når «lønnen» skal deles ut, kan det hende at de får mer enn mange i høyere stillinger.

«Gud gjør ikke forskjell på folk» (Apg 10,34). Han lønner heller ikke etter hvor stor «gaven» er, men etter troskap og lydighet i det små.

Rom 12 er et av avsnittene ovenfor der nådegavene er omtalt. Der står det at ingen av oss skal «gjøre seg høyere tanker enn en bør» (Rom 12,3).

Hvordan finner vi nådegaven vår?

Jeg vil nevne tre veier.

Den første er bønnens vei. Mange troende har i lønnkammerets stillhet hørt Herren si «gå» og er blitt klare over hvilken plass og gjerning de har.

Noen har reist seg fra bønnen i lønnkammeret og sagt: «Ja, Herre, jeg skal gå til Kina – til India – til Afrika.»

Andre har stilt seg villige til å tjene Gud ved vaskebrettet, i dagligstua, på verkstedet, i fabrikken eller andre steder der Gud viste dem en plass. Ved forbønn, ved et hellig liv og ved små tjenester har de æret sin Mester. «Be, så skal dere få» (Matt 7,7).

Ved å bruke de evnene vi har, til Herrens ære, finner vi som regel ut hva vi duger til og hvilke gaver Gud har gitt oss.

Bruk det du har, så får du mer. «Det kan gjøres forsøk, og det kan gjøres feil, men den største feilen er ikke å gjøre forsøk», har en Guds mann sagt. Det er sanne ord. Prøv hva du duger til.

Spør eldre troende som du har tillit til, og som kjenner deg. Lytt til rådene og vinkene deres.

Se så om tre ting stemmer overens: den indre overbevisningen du har kjempet deg fram til på kne, de erfaringene du har gjort når du har brukt evnene og anleggene dine, og det de troende mener om deg. Gjør de det, er dette til sammen gode vink som sikkert vil hjelpe deg i dette alvorlige spørsmålet.

Måtte Herren da gi oss et villig sinn, så vi stiller oss fram til tjeneste for ham som eier oss, og som har kjøpt oss med sitt blod. Slik sa Jesaja: «Se, her er jeg, send meg!» (Jes 6,8).

Gjør det lille du kan, gjør det villig og glad,
snart de dyre anledninger flyr.

Gjør det lille du kan og se ikke derpå
at så ringe, så lite det er.
Gjør det lille du kan, legg ditt hjerte deri.
Hva du gjør, gjør for Herren det blott,
og vær viss på at han skal ei dømme som vi,
blir det spørsmål om stort eller smått.

Om Johannes Daasvand

1884–1955

Johannes Daasvand (1884–1955) var en av de mest kjente forkynnerne i Norsk Luthersk Misjonssamband, og han ble kalt «sjelesørgeren blant forkynnerne». Han ble født på Flystveit i Åseral 13. januar 1884 og fikk en tung oppvekst. Faren ble dømt for mishandling av familien, og Johannes vokste opp på barnehjemmet Ebenezer i Kristiansand. Han tilskrev selv morens bønner mye av det som senere skjedde. Som 19-åring ble han frelst under en vekkelse i Åseral i 1903, gjennom et vitnesbyrd over Rom 5,6: «Mens vi ennå var skrøpelige, døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige.»

Han fikk ingen skolegang ut over omgangsskolen, men lærte seg selv engelsk og tysk. Fra 1906 reiste han som forkynner i Misjonssambandet, og han ble senere kretssekretær i Trøndelag og Stavanger, bysekretær i Stavanger og forkynner for hovedstyret. Han var også lærer ved bibelskolen i Bergen og reiste fem ganger til Amerika. Han var med i vekkelser fra Ogna og Egersund til Trondheim, Mandal og Vennesla. I mange år skrev han daglige andakter i Stavanger Aftenblad under navnet «Plogmannen», og han talte i radioandakter.

Daasvand skrev mer enn tjue bøker og hefter. Mottoet hans var «Guds rike først». Han døde i Kristiansand 13. september 1955. Tormod Vågen kalte ham «ein av Noregs største evangelistar».